

szubotica
ZMAJ JOVIN TRG 3
Telefonok
Kiadóhivatal 0-58
Munkaközlő 6-10, 8-53

Közzététel 4-12 óráig
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Meggjelentés
minden nap, hétfőn és
szombatnapon napokon is

XXIX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. DECEMBER 3.

328. SZÁM

HÉTFŐ

Három halottja és harmincnégy sebesültje van a zagrebi zavargásnak

Husz embert tartóztattak le a tüntetések miatt

Vasárnap helyreállt a nyugalom Zagrebban

Zagreből jelentik: Az egyesülés ünnepén véres tüntetések zajlottak le Zagrebban, amelyeknek három halottja és 34 sebesültje van. Szombat délelőtt kilenc órákor a zagrebi székesegyház előtt gyülekeztek a polgári s a katonai hatóságok kiküldöttjei, hogy részvegyenek a háladó istentiszteleten. A templom előtt katonai diszszázad sorakozott fel, míg a templom bejárata előtt a tábornoki kar és a hatóságok kiküldöttjei várták Máties hadtestparancsnokot. A Kaptolon szintén sok ember volt, akik részben a piacra mentek, részben kíváncsian nézték a templom előtt összegyűlt előkelőségeket. Néhány perccel kilenc óra előtt katonai zenekar állt meg a székesegyház előtt s ebben a pillanatban

a székesegyház első erkélyéről három hatalmas fekete lobogót engedték le.

Az egyik zászlóra fehér betűkkel ez volt írva: »1918. december 1.«, a másik zászlón fehér és vörös kockák-ból a horvát címer volt kirakva, míg a harmadik zászló felírása »1928. június 20.« volt. A zászlók nem voltak odaerősítve, hanem azokat három fiatal ember tartotta. A zászlókat észrevették a tábornokok is és intézkedtek, hogy a gyászlobogókat távolítsák el a toronyról. Dr. Vragovics József rendőrigazgató ekkor néhány detektívvel a toronyba ment, hogy a zászlókat eltávolítsa. Ezalatt hatalmas tömeg verődött össze a Kap-

tonon. A polgári hatóságok kiküldöttjeinek nagy része bevonult a templomba, míg a tábornokok és tisztek kinmaradtak. A detektívek közben két zászlót behúztak, míg a harmadik zászló leesett és fennakadt a toronyon.

A detektívek lekísérték a három fiatalembert, akik mihelyt az uccára értek, kiáltozni kezdték: *Üdv Radics Istvánnak! Éljen a szabad Horvátország! Éljen Macsek és Pribitesevic!* A detektívek tovább kísérték a három fiatalembert. A tábornokok nem tudták, hogy a három fiatalembert detektívek kísérik, hanem azt hitték, hogy valamennyien tüntetők. Az egyik tábornok parancsot adott a diszszázadnak, hogy szuronyt tűzzön és tartóztassa le a rendbontókat. Ekkor érkezett le a toronyból dr. Vragovics rendőrkapitány, aki megmagyarázta a tábornokoknak, hogy a zászlókat tartó fiatalembereket letartóztatta és azokat detektívek kísérik a rendőrségre. Erre egy másik tábornok levette a szuronyokat és vigyázz állásba állította a diszszázadot. A tábornokok tekintettel az incidensre, elhatározták, hogy visszavonulnak az ünnepségtől és menetét alakulva a diszszázad felé vonultak. A templom előtt összegyűlt tömeg a három letartóztatott fiatalembert a rendőrség épületéig kísérte. A templomban ezalatt Bauer érsek ünnepi istentiszteletet celebrált, amelyen csak a polgári hatóságok képviselői voltak jelen.

Lövöldöznek a tüntetők

A detektívek, akik a három fiatalembert bekísérték, utközben rendőri erősítést kaptak és a Bakacseva utcán és a Jelacics-téren keresztül a Petrinjski uccában levő rendőrigazgatóság felé haladtak. Ezt a kis csoportot hatalmas tömeg kísérte. Amikor a menetet a Szerb Bank épülete elé a Jurisics és a Petrinjska utca sarkára ért,

eddig még meg nem állapított okból lövöldözni kezdtek.

Mintegy harminc lövés dördült el. A rendőröket és a detektíveket, mihelyt a rendőrigazgatóságra érkeztek, átvizsgálták és megállapították, hogy sem a rendőrök, sem a detektívek nem vettek részt a lövöldözésben. A lövöldözés színhelyén

a járdán súlyos sebesülteket találtak, akik között voltak Zimek rendőr, Koronics rendőrvezető, Petrics Szilárd a zagrebi »Magazin« üzlet előtt fekvő átlőtt fejjel s melléte Gyurkó Mirkó, akinak tüdején ment keresztül a golyó.

A lövöldözésre megjelent egy szakasz lovasrendőr és nagyszámu gyalogos rendőr, akik a tüntetőket szétoszlatták. Rövid idővel később az egyetem előtt újabb incidens támadt. A tábornokok a pravoszláv templom felé igyekeztek. A diszszázadot a tisztkar visszavezényelte a Kolodvorska uccában levő kaszárnyába. Amikor a diszszázad a legnagyobb rendben, zenekarral az élén az egyetem előtt elhaladt, az ifjúság füttyszóval fogadta és különböző gúnyos közbekiáltások hallatszottak. A diszszázad parancsnoka, mihelyt észrevette, hogy demonstrációt készítenek elő a katonaság ellen, hangosan odakiáltott katonáinak: — Állj! Jobbra át! Vigyázz! Az egyetemi hallgatók látva, hogy a katonaság fegyverrel akarja megakadályozni a tüntetést, az egyetemre menekült. A diszszázad ezután nyomban elvonult, hogy elejét vegye az esetleges tüntetésnek.

Az egyetemi hallgatók ezután behúzták az egyetemről az állami zászlót és fekete zászlót tütek ki.

A rendőrség felhívta az egyetemi hallgatók vezetőjét, nek hogy a gyászlobogót azonnal vonják be és tűzzék ki újból az állami zászlót, mert különben rohamot intéz az épület ellen. Az egyetemi hallgatók nyomban

teljesítették a rendőrség követelését.

Középiskolai tanulók demonstrációja

Az uccákon több helyen rendeztek kisebb-nagyobb tüntetéseket a diákok. A középiskolai tanulók a középiskolák épülete előtt gyűltek össze s arról tárgyaltak, hogy megjelenjenek-e az iskolákban az ünnepsélyn, közben a horvát ifjak egy tüntető csoportja haladt arra, amely magával ragadta a ifjúságot, de a rendőrség a tüntetőket szétzavarta. Elszigetelt tüntetések délután egy óráig voltak Zagreb uccáin, de a rendőrség és a csendőrség mindenhütt megakadályozta a tüntetések elfajulását. A városban egész nap erős csendőr- és rendőrfőnökök cirkáltak feltűző szuronyal. Az üzletek be voltak zárva, de a legtöbb üzleten a következő felírás volt: »A főispán rendelkezése zárva.«

A *Narodni Val* szombaton külön kiadásban hívta fel a lakosságot, hogy mindenki tüzze ki a gyászlobogót s a kora délutáni órákban már a legtöbb ház homlokzatára felhúzták a fekete zászlót. A Hrvatsko Pravo szerkesztősége is kitűzte a gyászlobogót, ezenkívül fekete drapériával vonták be a palota homlokzatát. A rendőrség el akarta távolítani a drapériát, de a tömeg oly fenyegetően viselkedett, hogy ettől elállottak. Este hét órákor, amikor a katonai zenekar fáklásmenettel végigvonult a város főbb uccáin, a Jelacics téren nagy tömeg gyűlt össze, amely fenyegető magatartást tanúsított és meg akarta akadályozni azt, hogy a fáklásmenet végighaladjon az uccákon. A rendőrségnek és a csendőrségnek azonban sikerült a tömeget a mellékutcákba szorítani s a fáklásmenet minden incidens nélkül folytathatta az útját. Röviddel ezután a tömeg lassankint visszazivárgott a Jelacics-térre és

hat-hét lövés dördült el a tüntetők sorából.

Hét óra után, amikor a fáklásmenet már a kaszárnyába vonult vissza, a Prilazon

egy csendőr- és egy rendőrfőnök ismeretlen tüntetők kövel dobáltak meg,

majd egy kapu alá vonultak és onnan több lövést adtak le a rendőrökre. A rendőrség megkísérelte, hogy a kaput felfeszítse, de ez nem sikerült.

Az éjszakai zavargások

A zavargások az egész éjszaka folyamán is tovább

tartottak a város legkülönbözőbb részein. Újabb erős lendületet kaptak a zavargások, amikor a katonaság az eredeti programhoz híven megtartotta a zenés és fáklás felvonulást. A menetet az Ilica végén levő lak-tanyából indult el és a katonazenekaron kívül az altiszti iskola növendékeinek harszerűen felszerelt kombinált csapatából, valamint a fáklavivőkéből állt. Miután a rendőrség újabb incidensektől tartott, a menetet két oldalán rendőrök haladtak, a menetet élén és végén pedig 16-16 lovasrendőr haladt. A rendőrcsapatot Mrkobrad rendőrtisztviselő, a katonaságot pedig Radakovic Sztevan hadnagy vezényelte.

A fáklásmenet az Ilicán és a Prelazon keresztül haladt és minél közelebb ért a város központjához, annál nagyobb tömeg kísérte, amely

botrányosan tüntetett a katonaság, Beograd és Szerbia ellen.

A rendőrség meglehetősen passzívan viselkedett, azonban a Medulics-ucca sarkán levő

Prelaz 17. számú ház egyik emeleti ablakából rálöttek a menetire.

A csapatot vezénylő hadnagy azonnal »állj«-t parancsolt és a katonasággal frontot csináltatott a ház felé, anél is inkább, mert a házból még több lövést adtak le.

A csapatot vezénylő hadnagyot is megsebesítette egy golyó,

amely az arcát surolta és bár vér borította el az arcát, továbbra is csapata élén maradt és tizenkét lövést adatott le a levegőbe, mire a tömeg szétfutott.

A katonaság ezután tovább vonult a Jelacics-tér felé, miközben a tüntető tömeg újra állandóan erősödött. A tüntetés azután a Jelacics-téren újult erővel kiújult.

A tüntetők itt közáporral fogadták a fáklásmenetet.

A Jelacics-téren meletti Doac-téren ugyanis új vásár-csarnokot építenek és sok építőanyag van felhalmozva. Innen vették a köveket a tüntetők, akik valóságos közápor zúditottak a katonaságra, úgy hogy

a menetben többen megsebesültek.

A zenekarban megbomlott a rend és zavar támadt a katonaság soraiban is, a csapat parancsnoka azonban erőlyesen figyelmet tartott és a katonazenekart is tovább játszatta.

A Jelacics-téren több lövés is elhangzott és a rendőrséget vezénylő Mrkobrad rendőrtisztviselő lebukott a lováról, amelyet az egyik golyó megölt.

Közben a karhatalom erősítést kapott a rendőrigazgatóság közeli épületéből és a katonaság, rendőrség és csendőrség feltűző szuronyal szét zavarta a tömeget, úgyhogy a fáklásmenet már nyugodtan térhetett vissza a lakanyába. Radakovic hadnagy előbb jelentést tett felebbvalóinak és csak ezután kötöttette be sebéit. Megállapították, hogy sebe sokkal súlyosabb, min eleinte maga is hitte, mert úgy látszik a seb inficiálódott és vasárnapra Radakovic hadnagy feje is megdagadt. Rajta kívül

két katona súlyosan, tíz-útszakított pedig könnyebben sebesült meg kádobásoktól.

Közben a rendőrség körülzárta a Prelaz 17. számú házat, ahonnan az első lövéseket a katonaságra leadták és auton beszállította a rendőrigazgatóságra a ház összes lakóit, akiket hosszú ideig kihallgattak, azonban

nem tudtak ráakadni a lövöldözőre.

Kiderült ugyanis, hogy a háznak a Medulics-uccára is van egy kijárata és valószínű, hogy a lövöldöző ezen keresztül menekült el.

Az éjszaka folyamán még több összeütközés történt, különösen az Ilicán a rendőrség és a tüntetők között.

Az éjszaka folyamán többször lövöldözésre is sor került és ezeknek a lövöldözéseknek egy halálos áldozata és több sebesültje van.

Egy Lovrencsics nevű ötven éves szobafestő, aki véletlenül a feleségével együtt a tüntetők és a rendőrség közé került, fejjelét kapott és meghalt. Éjjel egy órákor az uccák már aránylag csendesek voltak, csak a periferiákon, a munkásnegyedekben voltak kisebb összetűzések, a nagy hideg miatt azonban itt is hamarosan helyreállt a nyugalom.

A városban már az első tüntetések hírére, amikor kiderült, hogy a zavargásoknak halálos áldozatuk is van,

bezárták az összes nyilvános helyiségeket, ét-

termeket, szórakozó helyeket és minden házra fekete zászlót tűztek ki.

Komor látványt nyújtott az éjszakai órákban a sok helyen felült város feketé lobogókkal és a hármass feyveres járőrökkel, amelyek az uccákon cirkáltak.

A zavargások nyomai

Az általános várakozás ellenére a vasárnap csendben, nyugodtan telt el. Egyes helyeken kisebb-nagyobb csoportok verődtek össze és a szombati eseményeket tárgyalták. Vasárnap már megnyitották a nyilvános helyiségek is, csupán a színházakban nem tartottak előadást, ugyszintén nem tartották meg a filharmónikusok vasárnapi hangversenyét sem. A színházak már szombaton megszakították az előadást. Az operában a nyitány is elhangzott, amikor

az ifjuság behatolt a nézőtérre és követelte, hogy a gyászos eseményekre való tekintettel szüntessék be az előadást.

A zrimyeváci korzó, ahol a zavargás történt, va-

Lemondott a zagrebi főispán

A zavargásokkal kapcsolatban súlyos összetűzés támadt a katonai és polgári hatóságok között is, amelynek következményeképp

Zrevec Péter zagrebi főispán benyújtotta lemondását.

Az összetűzés abból keletkezett, hogy amikor a zavargások után a főispán és a tábornoki kar bevonult a templomba, Uzun Mirkovics tábornok felelősségre vonta a főispánt a történetekért és követelte, hogy mondjon le. Zrevec főispán a templomból kijövet azonnal hivatalába ment és telefonon benyújtotta lemondását Korosec miniszterelnök-belügyminiszternek.

Korosec miniszterelnök azonban nem fogadta el a lemondást.

A zagrebi események hatása Beogradban

Mint Beogradból jelentik, ott a zagrebi események

sárnap ismét megélénkült és azokon a helyeken, ahol a puskagolyók nyomai láthatók, egész nap nagy volt a csődület. Különösen nagy a csoportosulás a Szerb Bank épületében lévő üzlethelyiségek előtt, ahol bezuozott kirakatok és ablakok jelzik a golyók és a kőzaporok pusztítását. A belüti kirakatokat feketevel vonták be és virággal díszítették fel. Ugyancsak nagy a tömeg a kórházak előtt, ahol a zavargások sebesültjei fekszenek.

A kórházakban összesen harmincnégy sebesült van, tizenhat polgári személy, tizenkét katona és hat rendőr.

több sebesültnek életveszélyes az állapota.

A rendőrség a zavargások ügyében megindított nyomozásról még nem adott ki pontos jelentést, csupán annyi szivárgott ki, hogy

eddig husz embert tartóztattak le.

A rendőrség közlése szerint további letartóztatások várhatók.

igen kínos benyomást keltettek. Az emberek tömegekbe verődve tárgyalták a tüntetéseket. Maga a kormány még nem foglalkozott a zagrebi eseményekkel. Korosec Antun dr. miniszterelnök szombaton néhány miniszterrel konferált, majd audiencián jelent meg Őfelsége Alekszandar király előtt. Ugyancsak kihallgatáson volt a királynál Hadzsics Szevén tábornok-hadügyminiszter és Lázics Zsika, a belügyminiszter helyettese is.

A kormányhoz közelálló, különösen radikális körök azt várják, hogy a kormány most már energikusabban fog fellépni a zagrebi jelenségekkel szemben, amelyeket a Frank-párt és a kommunisták agitációjának tulajdonítanak. Sokat emlegetik a zagrebi tüntetések hatása alatt az államvédelmi törvény alkalmazását is.

Impozáns ünnepségek keretében szentelték fel a becskerekéi Péter király szobrot

A király képviselője, Cvetkovics Dragisa és Popovics Dáka miniszterek és Mihajlovics Ilija, a parlament elnöke is résztvettek az ünnepségen

Becskerekről jelentik: Négy évvel ezelőtt Rajics Szevetisláv akkori becskerekéi alispán akciót kezdeményezett, hogy néhai Péter királynak, Jugoszlávia első, nagy királyának szobrot emeljenek Becskerekben. Az akció teljes sikerre vezetett, amennyiben kerek-számban kétfélmillió dinár gyűlt össze erre a célra. A szobor felépítésével alakult bizottság akkor Waldéc Rudolfot, a kiváló zagrebi szobrászművészt bízta meg a szobor elkészítésével, amely megbízásnak a művész a legnagyobb sikerrel tett eleget. Elkészült Petar király gyönyörű lovasszobra, a legnagyobb méretű és legművészebb kidolgozású szobrok egyike Jugoszláviában, amely a nagy királyt koronázó palástban, hajadonfótt lovon ábrázolja, amint kardját hüvelyébe dugja a következő, szoborbavésett szavak kíséretében:

«Elvégeztem, felszabadítottam népem, most viszszaadugtam kardomat hüvelyébe.»

A szobrot Becskerek főuccáján, a vármegyeház épülete előtt állították fel és azt szombaton az ország egyesülésének ünnepén szentelték fel impozáns ünnepségek keretében. Az ünnepségre tömegesen érkeztek Becskerekre előkelő vendégek. Már pénteken este megérkezett dr. Letics Grigorije kikindai püspök nagy napi kísérettel, valamint P. Rodics Rafael Beograd-szmederevi érsek, Bényi apostoli adminisztrátor. Szombaton hajnalban érkeztek meg a beogradi vendégek: Szavics Velisláv ezredes, Őfelsége szárnysegéde, aki a király képviselőjében érkezett az ünnepségre, továbbá Cvetkovics Dragisa vallásügyi és Popovics Dáka agrárreformminiszter, a kormány képviselője, Mihajlovics Ilija, a nemzetgyűlés elnöke és Sztales Jován volt földművelésügyi miniszter, mint a parlament kiküldöttjei, Risztics Dragomir divizionárius, a hadsereg képviselője és számos más politikusi és közéleti előkelőség.

A vendégeket az állomáson Rajics Szevetisláv főispán és Sztales Jován dr. helyettes polgármester üdvözölték, azután a vendégek a felállított diadalkapukon keresztül bevonultak a vármegyeházra.

A vármegyeház dísztermében Becskerek város képviselőtestülete reggel kilenc órakor ünnepi díszközgyűlést tartott, amelyen az összes vendégek és a város egész előkelősége megjelent. A díszközgyűlést dr. Sztales Jován nyitotta meg, aki üdvözölte a király, az egyház, a kormány, a parlament és a hadsereg kiküldöttjeit, valamint a többi vendégeket. Azután Rajics Timotije városi főjegyző mondott magasan szárnyaló ünnepi beszédet, amelyben ismertette a bánáti szerbség történetét és rámutatott az egyesülés jelentőségére. Sztales Jován dr. javaslatára azután a díszközgyűlés elhatározta, hogy üdvözölje a királyt, küld Őfelsége Alekszandar királynak, a moravai divízió második ezredének, amely tíz év előtt először lépett a

Bánát földjére és az ezred parancsnokának, Kovacsics Mihajlo tábornoknak.

A díszközgyűlés befejezése után délelőtt tíz órakor ünnepi istentisztelet volt valamennyi egyház templomában, majd tizenegy órakor kezdődött a szoborszentelési ünnepély. A szobor körül négy emelvényt állítottak fel, amelyeken az előkelőségek és a papság foglalt helyet.

Dr. Letics Grigorije, az ősz püspök, arany és ezüst ornátusokba öltözött papoktól körülvéve elvégezte az egyházi szertartást, azután Rodics Rafael érsek lépett az emelvényre és rövid, lelkesedéstől áthatott beszédet mondott, amelyet így fejezett be:

— Dícsőség, hála és örök megemlékezés adassék I. Petárnak, a nagy királynak, a felszabadítóknak.

Rodics érsek után dr. Letics Grigorije püspök mondott beszédet, amelyben megáldotta a szobrot, végül dr. Niedermann Mór becskerekéi főrabbi hóféhér ornátusban lépett a szobor elé és fölemelt kezekkel héber nyelven megáldotta azt.

Ezután Szavics Velisláv ezredes, Őfelsége a király képviselője tartott beszédet. A királyi kiküldött a következőket mondta:

— Nagy örömmel látom e mai szobor felszentelési ünnep alkalmából, hogy mennyire megértik és elismerik Önök boldogult Petar király nagy érdemait. Őfelsége a király legmagasabb megbízásából, a király köszönetét és üdvözlését hoztam Bánát népének.

Ezután dr. Zsupanszki Szilvó, Becskerek első szerb főispánja lépett a szónoki emelvényre és nagy ünnepi beszédet mondott. Történelmi visszaillesztést tesz, amelyben méltatta Petár király nagy érdemait. Ezután Rajics Szevetisláv főispán rövid beszédében átadta a szobrot a város vezetőségének.

— Örizzék Önök ezt a szobrot olyan szeretettel — mondotta Rajics főispán — amilyen szeretettel a bánáti nép azt felállította.

A város nevében a szobrot dr. Sztales helyettes polgármester átvette, azután a koszorú elhelyezése következett. Az első koszorút Mihajlovics Ilija a nemzetgyűlés elnöke helyezte a szoborra, majd Vukovics ezredes a hadsereg koszorúját, dr. Zupkovics Pavle a tartományi főispán, Beslics Nikola a beogradi tartománygyűlés, dr. Sztales Jován Becskerek város, Szabotin Szilvó a gimnázium, dr. Huberth Zsigmond a zsidó hitközség, dr. Zsupanszki Szilvóné a szerb nőegylet, Bogovics Iván a pénzügyigazgatóság nevében helyezte el a koszorút a szoborra. Ezenkívül még igen sokan helyeztek koszorút a szoborra. Ezután zeneszóval felvonulás volt a király képviselője előtt.

Déli egy órakor a kiküldöttek és meghívott vendégek bankettre jöttek össze a Voivodina-szálló nagytermében, amelyet Becskerek város rendezett a vendégek tiszteletére. A banketten kétszázan vettek részt.

A banketten először Rajics Szevetisláv főispán szólt fel, aki Őfelségét a királyt és a királyi házat éltette.

Ezután Cvetkovics Dragisa vallásügyi miniszter emelkedett szólásra:

— A kormány nevében köszönöm meg ezt a gyönyörű szobrot — mondotta — amelyet nagy királyunk emlékére állítottak önök. Ha az ő nagy eszméi szellemében akarunk dolgozni tovább, mi utódok, akkor az ország megerősödésére kell minden erőnkkel törekednünk. Ha megismerjük az elmúlt tizenöt év államfejlesztő munkájának mértékét, akkor azt kell látnunk, hogy az eredmény nem kielégítő. Sokat dolgoztunk és küzdöttünk, de az eredmény nem áll arányban a végzett munkával. Azt mondják, hogy még az államegység sem maradt meg. Ez nem áll. Az állam egysége szilárd és megingathatatlan. Ha az elmúlt tíz év munkája nem volt kielégítő, fogjunk hozzá minden erőnkkel, hogy a következő tíz év eredménye annál kedvezőbb legyen.

Beslics Nikola a kormányra mondott felköszöntőt, majd Jankovics Koszta a szoborbizottság nevében mondott köszönetet mindenkinek, akinek a szobor felállításában része volt, különösen pedig Waldéc Rudolf szobrászművésznék, a szobor alkotójának. A művészt ezalkalommal percekig ünnepezték a jelenlévők. Azután Risztics Dragutin divizionárius, a tíz év előtt Becskerekre bevonult szerb csapatok parancsnoka mondott nagyszabású felköszöntőt Becskerek népére. Végül Zsupanszki Szilvó dr. mondott felköszöntőt, azután a vendégek a szerb nőegylet teadélutánjára mentek, amelyet a helyőrség tisztikarának tiszteletére rendeztek. Este a Szokolosgyűlés ünnepi akadémiát rendezett a Szokolánumban, amivel a nagyszabású ünnepség befejezést nyert.

FISCHER MIKLÓS

Évekig tartó betegség, hosszú és kínos halál után itt hagyott bennünket a Bács megyei Napló szerkesztőségének egyik legképzettebb elméjü és legművészebb tollu munkatársa: Fischer Miklós, a mi szeretett Nikolánk. Kórházi ágyon halt meg Zagrebban, ahol súlyosra fordult betegsége feltartóztatta, amikor a tengerpartra indult gyógyulásért.

Szegény Nikola, amióta ismertük, a halál eljegyzettje volt, a poros Bácska rettenetes örökségével, a tuberkulózissal terhelt. Ő maga is tisztában volt állapotával és talán ez a tudat sarkalta intenzív szellemi munkára, hogy kiélje azokat a nemes értékeket, melyeket korai megsemmisülésre ítélt fizikumja hüvelyezett.

Hét évvel ezelőtt kezdte meg az újságírást s csakhamar feltűnt éles esze, sokoldalú tájékozottsága és a napi újságírást tömegstílusából magasan kiemelkedő artisztikus formaérzéke. Ha politikáról írt, mindig voltak frappánsul eredeti szempontjai és finoman költővözt gondolataival a legbonyolultabb összefüggéseket is plasztikusan szemléltette. Irodalomról, színházról, pikturáról olyan cikkeket írt, amelyekben az essay mélysége és komoly értéktétele a legmodernebb és megalkuvás nélkül forradalmi mentalitás merész röptéivel párosult. Az újságírást minden ágában érvényesült sugárzó intelligenciája és dolgok gyökeréig hatoló judiciuma. Magyar létére egy megtanult szerbül, hogy valóságos filológusa volt a szerb nyelvnek. Fáradhatatlan volt a tanulásban és ami szellemi vállalkozást maga elé tűzött, azt állandó betegeskedése ellenére meg nem rogygató energiával végigcsinálta.

Mint író és költő, Mikes Flóris néven a legelső köztölt volt. Versei és novellái az érzés és fantázia olyan teremtményeit regelelják, amely monumentális alkotásokra van precedensfőltva. Ő, mi minden tellett volna ki ettől a kivételes tehetségtől, ha a sors időt enged neki, hogy teljességében kibontakozzék! Huszonnyolc éves korában meg kellett halnia Fischer Miklósnak, a mi drága Nikolánkunk, anélkül, hogy a fiatalág gondatlan örömeiből csak egy cseppet is élvezett volna. Kora gyengéjétől kezdve küzdött a megélhetésért és az egészségért, amely délibáb volt az ő számára. Csak élete utolsó évében hullott rá a boldogság egy sugara: betegsége tragikusan előrehaladt stádiumában megnöszült és utolsó napjait felesége páriát ritkító áldozatkészsége aranyozta be.

Felújított kartársunkat és barátunkat hétfőn temetik el Zagrebban. Könnyes szeretetűnk virraszt emléke fölött.

bm.

BALTIC „K-24”
legujabb a rádió-téren!

Az egyesülés ünnepe

Az egész Vajdaságban nagy ünnepeket rendeztek a tizedik évfordulón

Impozáns keretek között ünnepelték meg Szombaton Szuboticán az egyesülés tizedik évfordulóját.

A zászlódiszbe öltözött városban reggel zenés ébresztő volt. Délelőtt az összes felekezetek templomaiban ünnepi mise volt, amelyen megjelentek a hatóságok képviselői: *Manojlović* Dusan főispán, *Dimitrijević* Milivoj tábornok, hadseregparancsnok és a tisztikar, *Sztipics* Károly dr. polgármester és a városi tanács, valamint az állami hivatalok vezetői és a társadalmi és nemzeti egyesületek kiküldöttjei. Istentisztelet után a *Manojlović* Dusan főispán hivatalában fogadta az üdvözléseket és a főispán felesége a főispáni tárgyalóteremben megvendégelte a vendégeket. *Jurics* Márkó nemzetgyűlési képviselő, a Zemljodilszka Kaszina száztagnó küldöttségének élén jelent meg a főispánnál és nagy beszédet mondott, örömeit fejezte ki afelett, hogy a nép nem hallgat a horvát parasztpárt vezérére és nagy számban jelent meg az ünneplésben.

Manojlović Dusan főispán emelkedett szellemű beszédben válaszolt az üdvözlésekre és kifejtette, hogy december elseje ünnepe az egész nemzetnek. Amikor az egyesülés ünnepe van szó — mondotta — nem szabad elhallgatni a pártoskodókra, hanem a szív szavára. December elseje őseink évszázados álmát valósította meg és szentségtörés az ünnep hangulatát pártpolitikai jelszavakkal megzavarni.

Délután hat órakor a szokolegyesület ünnepi akadémiát tartott a Városi Színházban.

A Szabadság-terén nagy népünnepeket rendeztek a város. Már a kora hajnali órákban felállítottak három sátor és a sátrak előtt tiz malacot és juhot és egy ökröt huztak nyársra. A hagyományos ökörűtés, amely az utóbbi ötven esztendő alatt ezuttal harmadszor volt Szuboticán, délelőtt kezdődött és az ökörűtésnek egész napon át óriási közönsége volt.

Délután fél négy órakor, amikor megkezdtek a husz ór és sör kiosztását, már ezrekre menő tömeg tolongott a sátrak körül. A tolongás miatt a mentőknek hat esetben kellett kivonulniuk.

Az egész Vajdaságban talán Szombor ünnepelte meg a legfényesebben az egyesülés ünnepeit. Az ünnepeket három napig tartották. Pénteken este kezdődtek. Este hét órakor ágyulövés adta tudtára a zászlódiszbe öltözött és a kivilágított város lakosságának az ünnepeket kezdetét. Utána a szokolegyesület palotája előtt gyülekeztek a dobrovoljácok, szokolisták, tartalékos tisztek, a Narodna Odbrana és a többi társadalmi egye-

sület kiküldöttjei, akik menetté alakulva zenés tüneményt rendeztek a város főbb utvonalaiban, majd a városháza elé mentek, ahol *Makszimović* Szevjan polgármester tartott lendületes beszédet.

Szombaton reggel zenés ébresztő volt. Délelőtt minden felekezet templomában ünnep istentiszteletet tartottak, amelyen megjelentek a polgári és a katonai hatóságok képviselői. Délelőtt tízenegy órakor a szokolpalotában akadémiát tartottak, amelyen az ünnepi beszédet *Petrović* Milenka dr. tartotta, majd *Vildović* Ante dr. főispán a szokolpalotában fogadta az üdvözléseket. Délután négy órakor diszközgyűlést tartottak, amelynek az ünnepi szónoka *Lalosević* Joca dr. nemzetgyűlési képviselő, az 1918 novemberi vajdasági nemzetgyűlés elnöke volt, aki nagy beszédben méltatta a nap jelentőségét. Szombaton este a szokolpalotában szokolmulatságot rendeztek.

Vasárnap délelőtt a szokolpalotában gyülekeztek a különböző hatóságok és egyesületek kiküldöttjei és testületileg kivonultak a pravoszláv temetőbe, ahol *Pavković* György próta mondott szabad ég alatt gyászmisét az elhalt hősekért, majd az 51. ezred, a tartomány, a dobrovoljác egyesület, a szokolegyesület, a cserkészek és a tartalékos tisztek megkoszorúzták a hősek sírjait.

Noviszadon ugyancsak péntek este kezdődtek az ünnepeket. A házakat fellohogózták és a városháza tornya a késő éjjeli órákig ki volt világítva. Szombaton délelőtt a templomokban ünnepi istentiszteletek voltak, amelyeken résztvettek *Dokics* Gyura hadseregparancsnok és a tábornoki kar, *Borota* Branislav dr. polgármester, az állami hivatalok vezetői, továbbá a társadalmi és nemzeti egyesületek kiküldöttjei. A dobrovoljácok és a szokolisták és más társadalmi egyesületek tagjai délelőtt tízenegy órakor zenével a városháza elé vonultak, ahol a dobrovoljácok nevében *Vujković* Milán, a szokolisták nevében dr. *Jovanović* Toma és a Narodna Odbrana nevében *Banica* Svetislav tartottak beszédet.

Ugyancsak szombaton ünnepelte házi védszentjét a dobrovoljácok egyesülete, amelyen megjelentek a polgári és katonai hatóságok képviselői is. A katonaság és polgárság este hét órakor fáklýásmenetben vonultak végig az uccákon és nyolc órakor a Szloboda nagytermében ünnepi szokolakadémia volt, amelyen dr. *Mrvos* Nikola tartott nagyhatású beszédet.

beszélgetés közben elővette revolverét, amelynek csövét a szájába dugta,

A leány bátyja, aki szintén odahaza volt, ekkor odaugrott és kicsavarta kezéből a fegyvert, mire Havas a revolvert hátrahagyva eltávozott. Kovács Mariska ettől kezdve nem engedte meg Havasnak, hogy hozzájuk járjon és hogy a fiúnak ne legyen oka őket felferesni, visszaadta neki a revolvert. Néhány napig nem is hallottak semmit Havasról, legutóbb azonban arra lettek figyelmesek, hogy a ház előtt zene szól, utána pedig lövés dördült el. Kiderült, hogy a felejtőni nem tudó fiatalember adott éjjeli zenét és közben a levegőbe lőtt, amivel valószínűleg azt a hitet akarta kelteni, mintha öngyilkos lett volna, számítva talán arra is, hogy a leány kifut az uccára és ekkor végezhet vele. Kovácsék azonban nem mentek ki és csak másnap reggel tudták meg, hogy ki adta az éjjeli zenét.

Az Abrasevićs kulturkör disznótoros vacsorája

Kovács Mariska tagja volt az *Abrasevićs*-kulturkörnek, amely szombaton este disznótoros vacsorát rendezett a Majsai-uti *Vojnićs*-féle vendéglőben. A vacsorára elment Kovács Mariska is barátja, *Szidrics* Valéria, valamint annak nővére társaságában. Megelőzően feltűnően jókedvű volt a leány, egész nap énekelt és táncolt, szülei azonban aggódtak miatta és intették, vigyázzon magára, mert rosszat sejtene. A leány azonban megnyugtatta őket és fél nyolckor, amikor barátja nővérel együtt érte jött, tréfálkozva bucsuzott el. Nem sejtette, hogy többé nem fog visszatérni szüleire.

A disznótoros vacsorán megjelent Havas is, aki Kovács Mariskával kötött ismeretése után szintén beiratkozott a kulturkörbe. A vacsorán egész éjszaka két óráig voltak együtt, a fiatalember viselkedése azonban nem szolgáltatott okot semmi gyanura. Vidáman beszélgettek közömbös dolgokról, Havas egy szóval sem panaszkodott a leány legutóbbi magatartása miatt. Kovács Mária még akkor sem gondolt rosszra, amikor haza akartak menni és Havas ajánlkozott, hogy haza kíséri őket. Beszélgetve indultak el, velük volt Kovács Mária barátja, annak nővére, özvegy *Kalmár* Péterné és kisleánya, *Kalmár* Rózsika, azonkívül Havas egyik barátja, *Domokos* Mihály.

Ismét előkerül a revolver

Utközben Havas szótlanná vált, még a hozzá intézett kérdésekre is alig adott választ, majd amikor a Majsai-uti vasuti átjáróhoz értek,

hirtelen előrántotta revolverét és a levegőbe lőtt.

Domokos hozzálépett és kérlelni kezdte, hogy tegye el a fegyvert, mire Havas azt a zsebébe csuszította és hallgatagon folytatta útját a többikkel. Így jutottak el a Frankopanszka és a Travnicska ucca sarkáig. Itt a társaság szétvált és Kovács Mariskát közeli lakásáig csak Havas és barátja, *Domokos* kísérték.

Az uccában balról a negyedik ház Kovácséké, a leány a két fiuval egykét perc múlva már a kapuban állt, ahol bucsuzkodni kezdtek.

A gyilkosság

A leány először Havasnak nyujtott kezét, majd *Domokos* felé fordult, hogy tőle is elbucsuzzon.

Ebben a pillanatban Havas hirtelen a leány mögé ugrott és közvetlen közelfől rálőtt. Kovács Mariska nyomban összeesett. Egy pillanattal később újabb lövés dördült el és Havas vérző fejjel zuhant a leány mellé.

Domokos, amint magához tért az ijedségtől, segítségért kiáltott, a lármára figyelmesek lettek Kovácsék is, akik kifutottak az uccára. Itt borzalmas látvány fogadta őket.

A leány közvetlen a kapu előtt feküdt hanyatt, néhány lépésre tőle pedig Havas arccal a föld felé. Egyikük sem mozdult.

Agyonlőtt egy szuboticiai varrónőt kikoszarazott udvarlója

A fiatalember a gyilkosság után halántékon lőtte magát de életben maradt

Vasárnap hajnali fél három órakor telefonon jelentették a szubotici rendőrség központi ügyeletén, hogy a *Travnicska* uccában

véres szerelmi tragédia játszódott le, amelynek egyik áldozata nyomban meghalt, a másik pedig életveszélyes sérülést szenvedett.

A rendőrség nyomban megindította a nyomozást és bizottság szállt ki a helyszínen, ahol a kora hajnali órák ellenére is már nagy számmal gyűltek össze a kíváncsiak. A *Travnicska* ucca 9. számú ház előtt

egy fiatal leány és egy fiatalember élettelen testét találta a rendőri bizottság.

Ekkor már a helyszínen volt dr. *Kemény* Dezső orvos is, aki közölte a rendőri bizottság tagjaival, hogy a leány már halott, míg a fiatalember, bár eszméletlen állapotban van, még él. A rendőrség intézkedésére a leány holttestét bevitték szülei lakására, míg a fiatalembert a mentők a kórházba szállították.

Az udvarló féltékeny a vőlegényre

A szerelmi tragédia egyik áldozata Kovács Mária tizenhétéves szubotici varrónő.

Kovács András volt gőzfürdői alkalmazott leánya, aki szüleinél, a *Travnicska* ucca 9. szám alatt lakott. A fiatal lány mintegy két hónappal ezelőtt megismerkedett *Havas* Béla husz éves szubotici vasesztérgályossal, aki rövid ismeretség után udvarolni kezdett neki, anélkül azonban, hogy meghallgatásra talált volna. A leánynak ugyanis volt egy másik komoly udvarlója, aki házasságot ígért és a leány ezt a fiut szerette. A sors azonban szétválasztotta őket, a vőlegényjelöltnek el kellett hagynia Szuboticát, de mielőtt elment, megígérte, hogy amint elhelyezkedik és olyan megélhetésre tesz szert, hogy családot alapíthat, nyomban megesküsznek. A leány bizott vőlegénye szavában és

hűségesen várt rá. Havas ebbe nem tudott belenyugodni, többször kijelentette, hogy ő is hajlandó elvenni, a leányt, aki azonban hajthatatlan maradt. Emiatt következett be a tragédia.

Havas féltékenykedni kezdett és többször megfenyegette Kovács Mariskát, hogy ha nem szakít vőlegényével, végezni fog vele.

A leány sohasem vette komolyan a fiatalember fenyegetéseit és csak akkor kezdte kerülni Havast, amikor meglátott nála egy revolvert. Körülbelül három héttel ezelőtt történt, hogy Havas meglátogatta a lányt és

Nyelveket tanulhat

angolt
franciát
németet

ha bevezet lakásába

Konráth-
rádiót

KONRATH D. D. SUBOTICA

Elsőnek a közelben lakó dr. Kemény orvos érkezett a helyszínre, aki megállapította, hogy a golyó hátul a nyak felett hatolt a leány fejébe, áttört a koponyacsontot és szétrombolta az agyvelőt. A lövés halálos volt. Havas a jobb karantékát vette célba, de a golyó megcsúszott a csonton és nem hatolt be az agyba. Sérülése

azonban így is életveszélyes.

Havas mellett megtalálták a revolvért is, egy kis ötlövetű Lilliputi-browningot, amelyből három golyó hiányzik.

Havast a kórházban dr. Jágies Marcell orvosnő vette ápolás alá. Állapota életveszélyes, de remény van arra, hogy sikerül megmenteni az életnek.

Ujból aggasztó az angol király állapota

György király ereje állandóan csökken

Londonból jelentik: György király még mindig nincs túl a veszélyen. Szombaton három orvost hívtak a király betegágyához, miután a betegség tartama tíz napot túlhaladt és a kezelőorvosok szükségét érezték annak, hogy az egész kórtörténetet alaposan átvizsgálják. Udvari körökből ezzel kapcsolatban az a hír szivárgott ki, hogy

a király még nincs túl a visszaesés veszélyén.

A király állapotáról szombat este kiadott orvosi jelentés szerint

a király megfeszülés nyugtalanul töltötte a napot,

miközben keveset aludt is és a beteg kissé fáradtnak

érezte magát. Ebből a jelentésből azt olvassák ki, hogy a király ereje csökken, noha ez csak óvatosan van az orvosi jelentésben körülírva. A király magas korára való tekintettel számítani kell hirtelen bekövetkező komolyabb fordulatra is.

A vasárnap reggel kiadott orvosi jelentés nagy aggodalmat kelt, mert a bullettin szerint

a király a vasárnapra virradó éjszakát nyugtalanul töltötte és bár reggelre a hőmérséklet csökkent, az infekció tovább terjed.

A testnek igénybevett erői kemény próbán esnek át, noha jelenleg még elegendőek.

Borzalmas földrengés pusztított Chileben

Az eddigi jelentések szerint egy város teljesen elpusztult és a földrengésnek igen sok halottja van

Londonból jelentik: Santiago de Chileből érkező jelentések szerint

Chile állam nagy részében borzalmas földrengés pusztított.

Az egyes földlökések ereje szokatlanul nagy volt. A legújabb jelentések szerint a földrengés olyan hatalmas erejű volt, hogy

teljesen elpusztította Ceriseo városát és szomatának szerint a halottak száma igen nagy.

A szűkszavú jelentések szerint a chilei földrengés állítólag vetekedik az 1906. évi földrengési katasztrófá-

val, amelynek 1500 áldozata volt.

Mint Newyorkból jelentik, Santiago de Chileből érkező újabb jelentés szerint magában Talec-ben nyolcvan halálos áldozata van a földrengésnek, amelynek következtében a székesszék, a pályaudvar és a kórház épülete összeomlott. Hivatalos közlés szerint eddig 122 halottja és 250 sebesülte van a földrengésnek,

ez a szám azonban még nem végleges és bizonyosan emelkedni fog. Egyes körületekben a földlökések három óra hosszat tartottak.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Hétfő, december 3: Dohnányi Ernő zongoraművész hangversenye.

Az August Förster-féle hangversenyzenogorát Kain Lajos hangszergyára szállítja.

*

Hétfőn nyílik meg a szuboticei munkásbörze. A munkáskamara, mint ismert, elhatározta, hogy az összes vajdasági városokban munkásbörzék fog felállítani. A szuboticei munkásbörze hétfőn nyílik meg az Alekszandrova utcán levő volt felsőbb leányiskola épületében az első emeleten. A munkásbörze minden szakmabeli fizikai munkás ingyenes közvetítését látja el.

A szombori fotoklub kiállítása. Szomborból jelentik: A szombori amatőr fotoklub december kilencediktől tizenhatodikáig házi kiállítást rendez a Szokolszki Dombon dr. Makszimovics Szteván polgármester védnöksége alatt. A kiállítást vasárnap december kilencedikén délelőtt tizenegy órakor ünnepélyes keretek között nyitják meg és a fotoklub vezetősége a művészi értékű kiállítás egész ideje alatt előadásokat és teadélutánokat fog rendezni.

Dohnányi Ernő hangversenye Szomborban. Szomborból jelentik: Dohnányi Ernő, a világhírű magyar zongoraművész és zeneszerző december ötödikén tartja Szomborban a Szlobodában egyetlen hangversenyét. A hangverseny pontosan este hét órakor kezdődik. A hangverseny iránt Szomborban eddig nem tapasztalt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Forgács Anna kezelőorvosa tett tanuvalomát az Erdélyi-per szombati tárgyalásán. Budapestről jelentik: Az Erdélyi-per szombati tárgyalásán a bíróság Forgács Anna millstatti kezelőorvosát dr. Pichler Józsefet, a per koronatanúját hallgatta ki. Pichler dr. vallomásában elmondotta, hogy Erdélyi Béla többször kért tőle veronált, arra hivatkozva, hogy álmatlanságban szenved. Hangsúlyozta a tanu, hogy Forgács Anna lezuhanása után nem találta a nyakán semmiféle sérülést és Forgács Anna csak zúzódásokat szenvedett. Amikor Forgács Anna halála előtti napon Pichler dr. meg akarta látogatni a beteget, Erdélyi a szálloda hallójában fogada az orvost és megkérte, hogy ne zavarja Annát, mert alszik. A tanu részletes vallomást tett a boncolás eredményéről és hangsúlyozta, hogy Forgács Anna mindenestre erőszakos halállal halt meg, lehetséges, hogy úgy kézzel, mint a selyemsállal fojtogatták és nincs kizárva az sem, hogy a halált a fojtogatás következtében beállt idegsokk idézte elő. Pichler dr. kihallgatását a keddi tárgyaláson még folytatni fogják

A Sztambul rózsája bemutatója a Katholikus Legényegyletben. A Katholikus Legényegylet műkedvelő gárdája Szabó Márton kitűnő rendezésében szombat este mutatta be Fial Leó operettjét, a »Sztambul rózsája«-t nagy sikerrel. Az előadás ismertetésére keddi számunkban visszatérünk.

Ismét letartóztatták Erhardt József sztaramoravicai malomtulajdonost. Erhardt József sztaramoravicai malomtulajdonos ellen — mint ismeretes — özv. Drobina Mátyásné sztaramoravicai földbirtokosnő feljelentése alapján bünyvádi eljárás indult, amelynek során Erhardt Józsefet letartóztatták. Erhardt a letartóztatás ellen a vádanácshoz felebbezett, amely szabadlábra helyezte, de a vizsgálat tovább folyik ellene. Néhány nappal ezelőtt újabb feljelentés érkezett Erhardt József ellen, akit ezúttal okirathamisítással gyanúsítanak. A szuboticei ügyészség utasítására a sztaramoravicai csendőrség pénteken letartóztatta a malomtulajdonost és még pénteken éjszaka bezárította a szuboticei ügyészség fogházába. Erhardtot a vizsgálóbíró az újabb feljelentésre vonatkozólag hétfőn fogja kihallgatni.

Lejedat és Jovanovic szuboticei főelárusítóknál vásárolt sorsjegyek közül a november 3-iki húzáson a következő számok nyertek:

10.000 dinárt a 43994.

4000 dinárt a 13006.

2000 dinárt a 15254, 15564, 40377, 60978, 60825.

73255, 78968, 89525, 108804, 111037, 113111, 117148, 87277 szám.

500 dinárt a 3752, 4634, 55, 8046, 53, 10555, 97, 11918, 52, 13172, 15218, 23, 87, 15342, 65, 75, 21612, 36, 24664, 70, 24438, 74, 24742, 46, 26101, 28364, 91, 31029, 36, 58, 63, 70, 96, 32759, 61, 92, 32807, 25, 35, 33724, 35021, 53, 37339, 93, 37413, 92, 40333, 40, 72, 40424, 42067, 91, 43116, 84, 46018, 47726, 34, 57, 87, 48819, 90, 49202, 59, 90, 54992, 55326, 38, 58508, 18, 71, 94, 58820, 88, 60006, 14, 64707, 12, 32, 43, 72, 83, 67928, 68103, 30, 69, 69461, 71221, 39, 75, 96, 72909, 13, 18, 22, 36, 67, 80, 91, 73379, 75433, 77, 78321, 78437, 97, 78906, 12, 24, 37, 58, 80706, 81050, 83123, 29, 200, 83519, 600, 84834, 68, 86115, 70, 86902, 97, 87263, 91, 94, 91122, 54, 68, 91848, 26, 51, 56, 62, 95, 96308, 97183, 98170, 83, 85, 98790, 93, 99167, 99449, 81, 85, 105311, 108051, 108639, 53, 61, 108889, 110111, 28, 65, 76, 110309, 38, 47, 61, 111036, 98, 112621, 113155, 78, 80, 85, 115012, 116312, 15, 16, 53, 58, 62, 116910, 16, 31, 46, 83, 117176, 99, 118704, 8, 94, 120829, 89, 92, 121727, 122018, 66, 69, 122921, 36, 70, 80, 84, 89, 123216, 46, 124333, 63, 60, 74, 124609, 36, 75, 89, 96 szám.

BEOGRAD

Jugoszlávia—BSK 3:2 (1:1)

Vasárnap:

Beograd—Novisad 4:0 (2:0)

Beograd—Beckerek 6:0 (4:0)

SPORT

Jó sportot nyújtottak a Schellenz-serleg mérkőzések

SzMTC—ZsAK 3:3 (1:2, 2:2, 3:3)

Bíró: Percsics. Mindkét csapat legjobb együttesét állította ki a küzdelemre, amely végig lelkes és élvezetes játékkal folyt le. A jobbik csapat határozottan a ZsAK volt, amely többet és rendszeresebben támadott és ha csatáiraiban több a leleményesség, a győzelmet is megszerezhetette volna. Az SzMTC játéka már is kitűnik, hogy a szezon befejezése óta abbahagyta a tréninget és könnyűsúlyú csatárai kondícióban visszaesettek. A lelkesedésben azonban náluk sem volt hiány és ennek tudható be, hogy a meghosszabbított ellenére is eldöntetlenre tudta tartani a mérkőzést, noha annak legnagyobb részében csak tíz emberrel játszott.

A ZsAK csatársorán nagyot javított Cvetkovics centerbeállítását, mert okos irányítása helyre állította az akcióképességet. Mellette Takács taunt ki a csatársorban. A halvesor főerősége a fardadatlan Budanovics centerhalf volt, de kitűnően játszott Kenyeres is, akinek kvalitásai gyere jobban kibontakoznak a jobbhalf poszton. A Steszna—Csisztai hátvédpár nagyon jól megoldotta feladatát, ívics kapusnak nem volt alkalma kitűnni.

Az SzMTC és a mezőny legjobb embere Cérna volt, aki egy a védelemben, mint később a csatársorban kimagasló játékot produkált. Igen jó volt mezőnyben a két Barna is, de a csapat többi embere mérsékelt teljesítményt nyújtott, beleértve Hanák kapust is, aki feltűnő bizonytalan volt.

A vezető gólt az SzMTC védelem sorozatos hibájából Takács lötte a tizedik percben, majd a harmincnyolcadik percben Cérnai faultjából ítélt tizenegyesből Miatovics révén a második gólt is megszerezte a ZsAK. Markovics ekkor megsérti a bírót, mire kiállítják és az SzMTC végig tíz emberrel játszik tovább. A negyvenedik percben ívics kapus vaskos hibájából Jovanovics az SzMTC első gólját lövi.

A II. féléldőben igen élénk heves játék közben Barna I. ritkán látható pompás góllal a tizenkötödik percben kiegyenlített. Miután a rendes idő nem hoz döntést, a mérkőzést kétszer 15 perccel meg kell hosszabbítani. Az ötödik percben Cérnai az SzMTC-nek szerzi meg a vezetést, de a tizenegyedik percben a ZsAK Cvetkovics egyéni akciójából egyenlít és miután az eredmény nem változik, új mérkőzéssel kell az eredményt eldönteni.

Sport—Villanytelepi SC 6:1 (3:0)

Bíró Sztípić: A magára talált Sport csapata lelkes játékkal féltelen győzelmet aratott a rendkívül gyengén szereplő Villanytelep csapata fölött.

A kék-fehér együttes lendületes szép játékot produkált és az első negyed órán túl nagy fölényben volt. A csapat minden részében egységes, jó teljesítményt nyújtott és ha voltak is egyes gyengébb pontjai, általában az egész csapat jó benyomást keltett. A csatársorban Jagica a legnagyobb érték, aki újra formába jött és ma kétségtelenül az egyik legelső csatár tehetőség Szuboticeán. Irányításával a csatársor jobbszárnya vezetett életre való akciókat, ahol Mészáros, de különösen Csete játszott ki nagyon jó formát. A halveszárny agilis volt, de akcióit nem tudta befejezni. A halvesorban Berónyi és Falatkó egyformán kiváló játékot produkált, Szilágyi azonban hova-tovább teljesen lehetetlenné válik. A védelmi trió néhány helyezkedési hibát leszámítva feladata magaslatán állott.

A Villanytelep csapata minden részében rossz volt, csak néhány ember, mint Pisanovics I. Kolter, Tamási és Kopasz játéka volt kielégítő. Löwenberget a bírót az I. féléldő harminckötödik percben durvaság miatt kiállította és ez is meggyengítette a csapat ellenállóképességét. A Sport góljai közül Denegri kettőt, Berónyi, Csete, Jagica és Mészáros pedig 1—1-et. A Villanytelep egyetlen gólját Tamási lötte.

Budapesti eredmények

Budapestről jelentik: A vasárnapi bajnoki forduló az egész vonalon meglepetést keltő eredményekkel végződött. A legnagyobb feltűnést ezek közül kétségtelenül a Hungáriának a Boeckaitól szenvedett veresége keltette, de hasonlóan meglepetés számba megy a Bástya eldöntetlenje az Ujpest ellen. Ennek a mérkőzésnek hőse Siftis volt, aki szegedi bemutatkozásán nagyszerű védésével biztos vereségtől mentett meg a Bástyát.

Bocskay—Hungária 2:0 (1:0)

III. kerület—Budai 33-as 4:1 (1:0)

Ferencváros—Somogy 5:0 (2:0)

Nemzeti—Vasas 1:0 (1:0)

Bástya—Ujpest 2:2 (2:2)

NOVISZAD

Temesvári AC—Vojvodina 3:0 (1:0).

NAK—Temesvári AC 4:1 (1:1).

ZAGREB

HASK—Gradjanszki 4:3 (2:2)

A Röser-intézet és Röser Alfréd Edvin regénye

Budapest, december

A Röser. Röviden csak így hívták azt az intézetet amely évtizedek óta állt Budapest közepén és a nagyközönség általában csak annyit tudott róla, hogy a Röser egy felsőkereskedelmi iskola, egy magánintézet egy ugynevezett »könnyű iskola«, ahol előkelő családok gyermekeit nevelik, akiknek nem nehéz megfizetni a magánintézet tandíját, vagy az internátus költségeit. Már régebben úgy volt, hogyha valaki a Röserben érettségizett, csak legyintettek az emberek és mosolyogtak.

Egy tanintézet karrierje. Egészen különös és érdekes karrier ez, különös és érdekes és koronként annyira változó, hogy tíz év után alig lehet ráismerni arra, ami volt egy évtizeddel ezelőtt.

Az intézet felvirágzik.

1853-ban a budapesti helytartótanács engedélyezte Magyarország első kereskedelmi iskoláját Röser Miklós nevére.

A legelső kereskedelmi iskola volt ez és olyan emberek voltak az öreg Röser Miklós tanítványai között, mint a nagy Rottenbiller.

A 70-es években újjászervezték a Röser-iskolát, amelynek később nemcsak kereskedelmi, hanem polgári iskolai tanfolyamai is voltak. Meghalt az öreg Röser Miklós, jött a fia, János és az intézet egyszerűbbé a virágzás nagyszerű jeleit mutatta. A Rösernek Tórontálból származtak fel Pestre, nevük országos hírű volt, büszke volt rájuk egész Bánát, ahonnan a legelőkelőbb családok küldték fel gyermekeiket a Röser-internátusba, vagy a kereskedelmi és polgári iskolába. Még azután is, amikor az országban már több felsőbb kereskedelmi iskola működött, a vidéki magyar urialadók szívesen küldték fiaikat a Röserbe, ahol busás tandíjat kellett ugyan fizetni, azonban biztos volt az eredmény, a gyerek átjött, bukás a legritkább esetben történhetett.

Röser János idején ez nem azt jelentette, hogy a Röser-intézetben nem kellett tanulni semmit, hanem azt, hogy a tanári testület mindent elbolygott, hogy a diák, ha már szülője drága pénzt fizet érte bizonyítvánnyal kerüljön ki az intézetből. Könnyű iskola volt a Röser, de becsületes iskola, olyan volt ez az intézet, mint egy jószívű, kedves tanítómestere az ifjúságnak, akinek nincs szíve ahoz, hogy bukasson is...

Amíg jól ment az internátus, addig jól ment az iskola is. Röser János dusszardag ember lett szorgalmas és nehéz munkája révén. Csakhamar házat vehetett magának kint a Stefánia-ut és a Thököly-ut sarkán, telkeket vásárolt a Svábhegyen, egyszerre négyet is, az övé volt már az Aradi ucca 10 számú ház is, ahol az iskola és az internátus működött, Röser János gazdagsága, vagyona még egyre nőtt... És az öreg, Rösert, aki köztisztviselőben állott, az ország tanársága is nagyon megbecsülte.

Röser Alfréd Edvin komoly munkaprogrammal indult az életnek. Elvégezte a gimnáziumot. A soproni lyceumban tanult később, majd a budapesti egyetem tanárképzőjét végezte el. Közben külföldön járt, nyelveket tanult és általában gondos tanulmányi kiképzésben részesült.

A lóverseny.

Békebeli karriernek indult tehát Röser Alfréd Ervin és szépen ivelt a pálya... A fiatalember tele volt munkakedvvel, életerővel, legszebb reményeket fűzték hozzá. Atyja intézetében folyt a munka és minden év tanári testülete olyan nevekkel büszkélkedik, amelyek bizonyítékát adják annak, hogy ha ebben az iskolában könnyen lehetett is vizsgát tenni, az ifjúság mégis kapott valamit utra valónak az életre.

Röser Alfréd Ervin mérsékletes fiatalember volt és nem lehet azt mondani, hogy megszádlult a nagy vagyontól. Várt, tanult és készült az életre. És egy szép napon kiment a lóversenyre, barátainak a társaságában. Valami furcsa és különös láz ragadta el. Belevetette magát egy kábító szervenvedélybe, mint a hogy mások szervenvedélye a nő, vagy a kártya, vagy a morfium, úgy lett a lóverseny végzetévé Röser Alfréd Edvinnek. Az apa semmit nem tudott, adta a zseb-pénzt a fiának, aki tanult és közben lóversenyre járt. Egyre gyakrabban járt a lóversenyre.

Mesés gazdagságról álmódott Röser Alfréd Edvin és mindig olyan lovat fogadott meg, amelyre a legtöbbet adott volna a totalizátor, ha elsőnek ér a célba. Soha egy favoritot meg nem tett... És csaknem mindig vesztett. Ez a szervenvedély végigkísérte egészen az összeomlásig Röser Alfréd Edvint és az meg kell állapítani, hogy minden bűnök itt van a kuforrása...

Alig volt 22-23 éves, amikor megismerkedett a főváros egyik legszebb leányával, Devecis Devecchio budapesti kéményseprőmester tündöklően szép leányával, akit alig 18 éves korában oltárhoz is vezetett.

Amikor nászutjára hazajött, tanár lett atyja intézetében, a Röserben és néhány évig komoly munkával töltötte életét, amelyet az egyetlen szervenvedély fűtött át továbbra is, lóverseny, újra csak a lóverseny...

A sportmecenás.

Az iskola tanárai gyakran jártak le a Teréz körüti Hébel-kávéházba és Röser Alfréd Edvin itt ismerkedett meg a magyar sporttársadalom akkori vezetőembereivel, akikkel egyre szorosabb barátság fűzte össze. Maga Röser Alfréd Edvin semmiféle sportot nem üzött de nagy lendülettel vetette magát a fiatal tanár az akkor zsendülő magyar sportéletbe.

Meleg barátság fűzte az öreg Iszer Károlyhoz, a B. T. C. elnökéhez, Maleczky Romanhoz, Steiner Hugóhoz, Malachi Mihályhoz, Kiss Gyulához és a magyar sporttársadalomnak majdnem minden kimagasló alakjához. Leginkább az uszás és a futballisport érdekelt, de foglalkozott atlétikával és birkozással is, érdekelt minden ami sport és úgy érezte, hogy a sportért neki is áldoznia kell... Röser Alfréd Edvin felsőkereskedelmi iskolai tanárból így lett sportmecenás. Ha sportcelekről volt szó, Röser Alfréd Edvin páratlan bőkezűséggel szórta a pénzt.

És jött a háború...

Közben kitört a háború. És itt megkezdődött az öreg Röser János intézetének szomorú romlása. Nem lehet azt mondani, hogy a háború alatt az internátus nem ment jól, mert hisz ekkor még meg volt a hinterland, ahonnan az intézet felszívta a diákokat. Jöttek a hathetes kurzusok, amelyeknek a befejezésével kiadták az érettségi bizonyítványt...

És a fiuk könnyű érettségivel indultak a harcokra. Az intézet még mindig jól ment. Röser János vagyonát alig érintette a háború és a fia, Alfréd Edvin még csak katoná sem volt, mint tanárt felmentették a katonai szolgálat alól.

Az első bűn.

Jöttek az adósságok. És jött az első bizonyítvány, amiért Röser Alfréd Edvin pénzt fogadott el. Valahogy úgy csökkent az ellenállóképessége, hogy még legközelebbi hozzátartozói sem tudják ennek magyarázatát adni. Azelőtt is előfordult, hogy Röser Alfréd Edvin, az intézet igazgatója, hozzásegített egy-egy diákot könnyű érettségéhez. Ahogy mondani szokták, a diákok előre tudták a kérdéseket, a tételeket. De hamis másolatokat, nemlétező érettségi bizonyítványokról akkor még nem adott.

A vagyon teljesen eluszott. Jöttek az uzorakölcsönök, de Röser még mindig gavallér volt a barátaihoz. Azokból a pénzekből, amelyeket kölcsön kapott, adott a barátainak is. Kisebb-nagyobb kölcsönöket.

A DIVAT PREMIERJE PÁRISBAN

BEMUTATÓ LELONGNÁL

Páris, november hó.

Ami a színek, a formák világában Picasso, ami a drámairodalomban O'Neil, az Lucien Lelong a divatban: új, újabb, legújabb.

Nálánál tökéletesebben senki sem fejezi ki a nők egyéniségét tüllel, lelkét parfümmel, gazdagságát ékszerrel — nálánál többeit egész Párisban senki sem mer egy kis kosztüümért kérni. Csoda-e hát, hogy tudolnak hozzá a nők?

A boulevard Matignon felé vezető kis utcákon három óra tájban minden autó meglissítja tempóját és mint jó kutya gazdájához, úgy csuszna a Hispanók és Cadillacok a kis Lelong-palota felé.

Odabenn most tartja premierjét a téli divat. Csodáit most mutatják be ama kiválasztottaknak, akik tudják, mely varázsige szükséges ahhoz, hogy megnyiljon az elegancia e Szezámjá.

Lelonghoz bejutni nem könnyű dolog. Meghívó kell ide vagy ajánlás. E kettő nélkül csak az juthat be, kinek mutatóján szerepelt már a nagy Lucien, egy ruha formájában hagyva sosem muló emléket.

Az ilyen divathölgyet tárt karokkal fogadják s ha 10 évvel ezelőtt járt itt utóljára, akkor is megismerik.

Lelongnál ugyanis 100 szemű Argus mindenki: a kicsi néger boy, az óriás-portás, az a féltucat csinos nő, akit arra szerződtettek, hogy rábeszéljen, az a féltucat, aki arra, hogy lebeszéljen, azok, akik csak annyit mondanak: »oui«, azok, akik csak annyit. »non«, aki azt mond, az, aki megtámaszt, hogy az ár hallatán el ne ájul. Argus még az új, fekete zorszettmodell is, mely pettyyszerűen elhelyezett száz strassz-szemével kérdezi: komoly szándékkal jössz-e vagy sem. Venni akarsz-e vagy csak nézni.

Vannak naiv lelkek, akik mindezt nem tudják s elvörösödnek örömlükben, mikor a Lelong-bemutató programjával együtt egy ceruzát is átnyújtanak nekik. Azt hiszik, most rajzolhatnak s 200 frankért csináltatják meg otthon Lucien zsenijének szülőttjét. De ez az illúzió csak percekig tart. A ceruzához elégans »vendeuse« is jár, aki melléd ül s nem veszi le rólad

Az internátusban már alig volt 8-10 diák. A tutorzat egyre kopott... Két szobában főnt az első emeleten öt-öt fehér ág és kopott, töredezett éjjeliszekrények ez minden, ami megmaradt az egykor hírneves Röser-internátusból. A tantermekben is egyre fogy a tutorzat.

Uzszakölcsönök.

Pantasztkus uzszakölcsönök voltak Röser Alfréd Edvinnek. Kétszáz-háromszáz, sőt ötszáz százalékos kamatra veit fel összegeket. Egyre jobban csökkent nála a dolgok megbírlásának, megítélésének képessége. Külsején is meglátszott ez a romlás.

Furcsa feketegalléros kabátjában groteszkül festett, amikor megjelent körüti törzskávéházában. Megtörtént néha, hogy nagyobb kölcsönhöz jutott, de míg az Aradi uccai házból a körüti kávéházhoz érkezett, néhány száz pengőt már letört barátai közt osztott szét jószívűen, furcsa és különös mosollyal... A tekintete egész bizonytalanná vált és otthon és a barátai között senki sem tudta, micsoda rettenetes tusár zajlottak le ennek a jó embernek a lelkében.

A zsarolók hatalmában.

A hamis bizonyítványok végeláthatatlan sora üldözte Röser Alfrédet. Zsarolók körmei közé esett, a kik feljelentéssel fenyegettek. Rémekek látott. A felesége előtt csak egyszer vált gyanussá a dolog, amikor valami Szabó nevű ember telefonált folyton és pénzt kért. Azt hitte valami nőügye lehet az urának s ezért zsarolják. Meg is kérte egy rokonát, figyelje meg Röser Alfréd Edvint.

És az iskola már önmagát sem fizette ki. Még a tandíjak után köteleo forgalmiadót sem tudta befizetni és ekkor Röser Alfréd Edvin személyesen ment el Bud János pénzügyminiszterhez könyörögni, engedjék el neki a forgalmiadót. Nem engedték el...

Az adósságok pedig már régen tulcsaptak Röser feje fölött. És ekkor már bárki jelentkezett érettségi bizonyítványért, Röser vizsgát sem ajánlott, hanem leült íróasztalához és maga megírta a hamis másolatot.

Sokan kaptak tőle ilyen hamis bizonyítványt, voltak, akik 2-300 pengőt fizettek, általában nem volt drága a hamis érettségi... Egy végtelen láncolat volt ez. Egyik jött a másik után.

A járása egyre bizonytalanabb lett s ahogy kártyázgatott csöndesen barátaival a körüti kávéházban, feje egyszerre csak lehanyatlott, szájjában égett a szivar és így aludt el Röser Alfréd Edvin kártyázás közben minden erő híján, tönkrement, elpusztult idegrendszerrel, béna akaraterevel...

Amikor a följelentés megtörtént és amikor a tanterületi főigazgató megjelent nála, valami furcsa torz mosollyal nyult a zsebébe és adta át azt a hamis érettségi bizonyítványt, ami véletlenül éppen nála volt.

Dr. V. F.

barátságos Argus-szemét. »Tessék teljegyezni, mi tel-szik, Madame«.

De még a rajzolni vágyónál is kisebb sánza van itt a szemmel-lopók nagy táborának. Utánzásról itt szó sem lehet.

Mert mi is tulajdonképpen a Lelong-ruha? Fel-lángoló szín, felvillanó fény, dekoltázs ott, ahol a legkevésbé várjuk, kurtaság ott, ahol nem reméltük és mindannak az ellenkezője, ami a szekrényünkben lóg s amiről azt hittük: maga a sikk s az elegancia.

És bár a manequin mellettünk libben el, bár jobbra fordul és balra fordul, mégis oly keveset tudunk e raffinált ruhákról, mint első ideálunkról, mint első szerelmünköt.

»Jöttem, láttam, győztem!« suhogja a ruha s már el is tűnt.

A Lelong-palota első emeletén lévő kék és aranyterem, melyben a bemutatót tartják, zsufolásig megtelik naponta. Vagy százan ülnek a színpad előtt most is...

Elsőnek két pyjama vonul fel: egyik fekete, a másik vörös. Rouge et noir! Lucien az irodalomra céloz.

Mikor a két pyjama hátat fordít, örömmel látom, hogy akár V. Károly birodalmában, Lelongnál sem nyugszik le soha a nap. Mert míg a fekete pyjama hátán az arannyal himzett nap aludni tér, a vörös pyjama hátán ép kiemelkedik a biborszínű laméból.

A pizsamák ezeregyészakaja után a józan reggel jön. Sportruhák jelennek meg. Hátrán egyszerre »Sisterek« ezek is, mint mindenki, aki sikerre számít Párisban.

Egyik kék, a másik szürke, a harmadik Havannabarna. Raffináltan berakott kasha-szoknyákon remek szvetterok. A kékbe szürke színnel, a szürkébe kékkel, a barnába drappal van beleszöve egy-egy remekmű emblém. — pontosan azon a helyen, ahol szívet véselték valaha a nők, mielőtt a nő kiment a divatból.

A szvetteren rövid, kihajtó nélküli kasha kabátka s ezen még egy hosszú prémmel bélelt, vastag lámpény. Quatre pièce. Egész ruhatár.

— »Pour moi!« — kiáltja valaki hamisítatlan olói akcentussal, a legfiatalosabb sportruha, a kék láttán.

A kiáltó nyolcvankilós amerikai nő. A model neve: »Espíglele« »Kis hamis«.

Mit mondjak a fekete breitschwanzal díszített kék, a barna szélel díszített drapp, a szürke bocival díszített vörös köpenyekről s könyökig érő manszettájkáról? Lelongot nem lehet magyarázni.

Az estélyi ruhák tüneményesek. A nálunk oly népszerű stílruhának nyoma sincs persze. Itt nem guruló hordócskák, hanem imbolygó nádszálat varázsolnak a nőkől. A buzakék muszlin és csipkaruhák fölöddel koketáló »vizesések«, a pasztelszínű velour mousselinok uszályai mind arra valók, hogy 10 kilóval könnyebbeknek, 10 évvel fiatalabbnak lássunk, mint amilyenek vagyunk.

Egy paprikavörös muszlintoalett láttán ismét felhangzik az ohiói csatakiáltás.

Mikor kivonulunk a teremből, hallom, összeadják a kövér nő rendeléseit. »Kétezernyolcszáz dollár«. Töltőtoll. Csekk. A kövér hölgy azt hiszi, a mannequinek bokáit is megvette a ruhákkal.

Lelong mester nincs jelen. Külföldön utazgat ifju feleségével, aki nem más, mint Paley Natália hercegnő, a cár unokahuga.

A mester nincs jelen, de fölöttünk lebeg szelleme, mely e merész vonalakat, e még merészebb árakat szülte.

Prémes ensemble 20 ezer frank (50.000 dinár). Estélyi ruha 8—10 ezer (25.000 dinár). Egyszerű kis sportruhát »már« 3000 frankért lehet kapni.

Szegény Mária Antónia! Mennyivel olcsóbb ruhák miatt fejezték le!
Bácskai Magda.

Béla Noviszad, Szlepcser Brankó Sztari-Szivac, Molnár Dezső Sztara-Kanizsa, Martinek Ede Vel.-Kikinda, Kiss Imre B.-Petrovoszeló és Weigand Mihály Szombor.

13. sz. feladványunk diagramjában nyomdahiho csuszott, a g6-on álló huszár ugyanis sötét szíű.

SAKKHIREK

A világbajnoksáért legközelebb Bogoljubovnak kellene mérkőzni dr. Aljechinnek. A kisingeni fürdőigazgatóság, amely ezeknek a költségeknek jelentékeny részét viselte volna, elhatározta, hogy 1929-ben semmiféle sakkeseményt nem rendez. Most már kérdéses, hogy Bogoljubov előtudja-e teremteni azokat az anyagi eszközöket 1929 január 15-éig, amelyek szükségesek ennek a mérkőzésnek a létrehozásához. Miután ez nem valószínű, tehát minden reménye megvan a sakkvilágnak, hogy 1929-ben ismét egy dr. Aljechin—Capablanca találkozásnak lesz tanuja, mert utóbbinak az anyagi forrása rendelkezésére állnak.

Bogoljubov—dr. Enwe páros mérkőzése decemberben kezdődik. 20 játszmát váltanak a felek és Hollandia 5 városában fognak játszani.

A hastingsi karácsonyi verseny (XII. 23-tó II. 7-ig) az idén nagyon érdekesnek ígérkezik, mert a legjobb angol mestereken kívül részt vesznek azon Réti, Spielmann, Marschall, Colle és dr. Tartakower is.

A létra állása a 11. sz. feladvány után Schmidt János, Schlesinger Ervin, Bröder Imre Noviszad, Gaál Sándor, Schreiber Imre Szubotica, Heklay I. Vel.-Becserek, Horvát Olivér Szombor 19 pont, Sipos Dezső B.-Topola, Molnár Szilveszter, Herbatin Kálmán Mali-Idjos, Halász László Szubotica, Pahalák László 17 pont, Hecskó Mór Vel.-Kikinda, Gelmann A. Szentá, Vágó István, Schmidt Ferenc Szt.-Becsei, 16 pont, Ortman F. Osztyek 15 pont, Ivkovics Kálmán Szombor, Bokor Imre Noviszád, Fodor József Szubotica 13 pont, Rátz János Crvenka, Petó Pál, Weigand Mihály Szombor, Faragó György, Káldor Béla Noviszád, Tausz L. 12 pont, Kun M., László Sz. Karlovci 14 pont, Pavlov M. Kikinda, Szlepcsev Brankó Szt. Szivac, Égető S. Szubotica 11 pont, Lisul Brankó Vel.-Kikinda, Berkó Lajos Szubotica 10 pont, Molnár Dezső Szt.-Kanizsa 9 pont, Morgenstern S. Gornji Kovilj 8 pont, Ifj. Szőnyi János N.-Becsei, Martinek Ede Vel.-Kikinda, Wlasák János Szonta, Dr. Kiss Imre B.-Petrovoszeló 7 pont, Salló Géza Szombor, Böhm Dezső Debeljacsá, Kovács József Vel.-Becserek 6 pont, Jani Albert Szombor, Hegedüs László Szentá 5 pont, Mirkov Iván B.-Topola, Szerémségi Sakközó Golubinci, Kemencs János Vel.-Becserek, Dudás Bandi Ada 4 pont, Balázs Piri Szubotica, Bleier Dezső Szt.-Becsei, Harangozó Gábor Szentá, Lőrinczy Gyula Noviszád 3 pont, Schäffer László Szombor, Bischoff Ilonka Novi-Szivac, Bukovics Gábor Szubotica, Weisz Imre Beograd, Müller Illés Srbobran, Langer József Vel.-Kikinda, Freund István Novi-Vrhasz, Kun Szabó György Szubotica, Lorian I Vrsac, Gieskann Károly Szt.-Becsei, Fazekas L. Szt.-Becsei 2 pont.

ÜZENETEK:

Molnár Dezső, Sztara-Kanizsa. Va5—c5-re válasszuk ugyanazt marad.
Faragó György, Noviszad. 11. sz. megfejtése nem érkezett meg.
Kun M. László, Sr.-Karlovci. Levelezőlapját későn kézbesítette a posta. Megállapítottuk, hogy idejében adta fel, tehát a 11-es sz. feladványért 3 pontot jóváírtunk.

SAKK

22. sz. játszma.

(A buenos-airesi verseny tizenkettedik fordulója.)

Világos: Dr. Aljechin.

Sötét: Capablanca

1. d2—d4	Hg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Hb1—c3	d7—d5
4. Fc1—g5	Hb8—d7
5. e2—e3	Ff8—e7
6. Hg1—f3	0—0
7. Ba1—c1	c7—c6

A buenos-airesi a legkedveltebb megújítása.

8. Vd1—c2	a7—a6
9. a2—a3	h7—h6
10. Fg5—h4	Bf8—e8
11. Bc1—d1	— — — —

Aljechin egy tempó feladásával elakarja kerülni Fd3, dxc, 12. Fxc4, Hd5, 13. Fxf, Vxf, a későbbi e6—e5-el a sablonszerű kiegyenlített állást.

11. — — — —	b7—b5
12. c4xd5	— — — —

Kikényszerítve 12. c5, e5! 13. dxe, Hg4, sötétet jobb játékhoz juttatja.

12. — — — —	c6xd5
13. Ff1—d3	Fc8—b7
14. 0—0	Ba8—c8
15. Vc2—b1	Vd8—a6!

Nem lenne jó 15. — — — —, Fxa3, mert 16. Hxb5 következne. A tornyoknak a gyors fejlődése a c vonalon és a b5 gyalog sötétnek a vezérszárnyon, jobb játékot biztosítanak.

16. Hc3—e2	Hd7—b6
17. Hf3—e5	Hb6—c4
18. Fh4xf6	Fe7xf6

Aljechin ezzel a huszármanőverrel ellenjátékhoz akar jutni, hogy a sötét nyomását ellensúlyozza. Azonban az e5 huszár távolról sem áll olyan erősen, mint a szemben álló c4 huszár. Sötét természetesen nem mehet bele 18. — — — —, gxf-el, az állása gyengítésébe, mert a királya e7-en is jól áll.

19. Fd3—h7+	Kg8—f8
20. He5—d7+	Kf8—e7
21. Hd7—c5	Va5—b6!

Fenyeget ezután a futónak a lezárása g6-al és egyben 22. — — — —, Hxb2!, 23. VxH, VxH!, Ha 21. — — — — Fa8, akkor világos ezeket a fenyegetéseket Hb3-al parirozhatja.

22. Hc5xb7	Vb6xb7
23. Fh7—d3	Bc8—c7
24. Vh1—a2	— — — —

A kellemetlen huszárt el kell zavarni, tehát világosnak előbb az a 3 gyalogost kell megvédenie.

24. Vb1—a2	— — — —
25. b2—b3	Hc4—d6
26. Va2—d2	Vb7—b6

Megakadályozza Va5-öt.

27. Bd1—c1	Ke7—d7
Helyet csinál az f6-on rosszul álló futónak.	
28. Bc1—c7	Bc8xc7
29. Fd3—b1	Ff6—e7
30. He2—f4	Kd7—c8
31. Vd2—e2	g7—g6

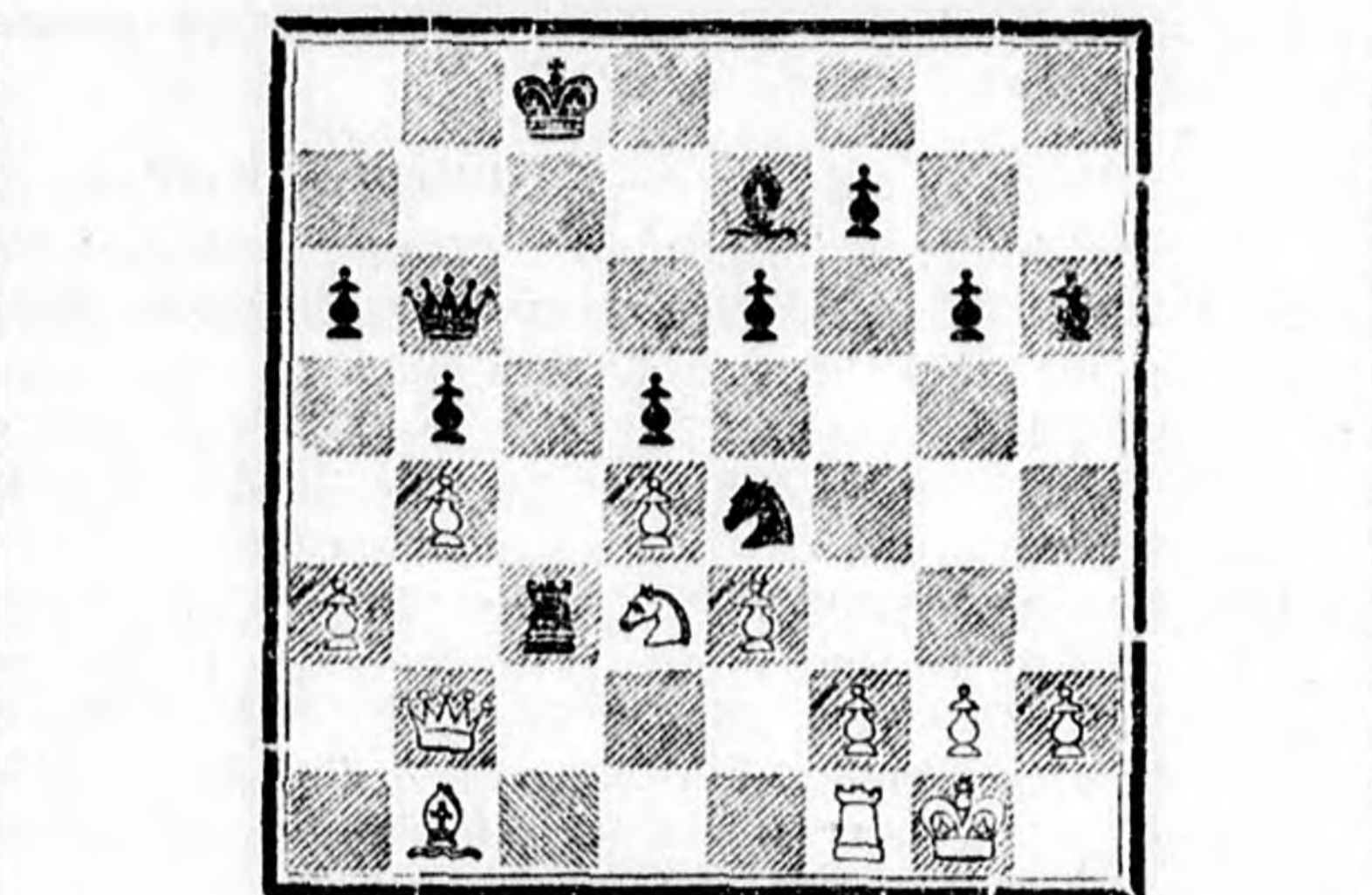
Eddig Capablanca mesteri körültekintésével játsza. A király c8-on van, hogy Hd3— után védve legyen a sakkoktól, számítva az esetleges Vh5-re is.

32. Hf4—d3	Hd6—e4
33. b3—b4	Bc7—c3

Mindkét huszárnak biztosítva van ismét a c4 illetolegcőpont és ezzel a partit ki van egyenlítve. Capablanca azonban nem akarja megengedni bátyja működési körének korlátozását és ezért egy válságos manőverbe fog.

34. Vc2—b2	— — — —

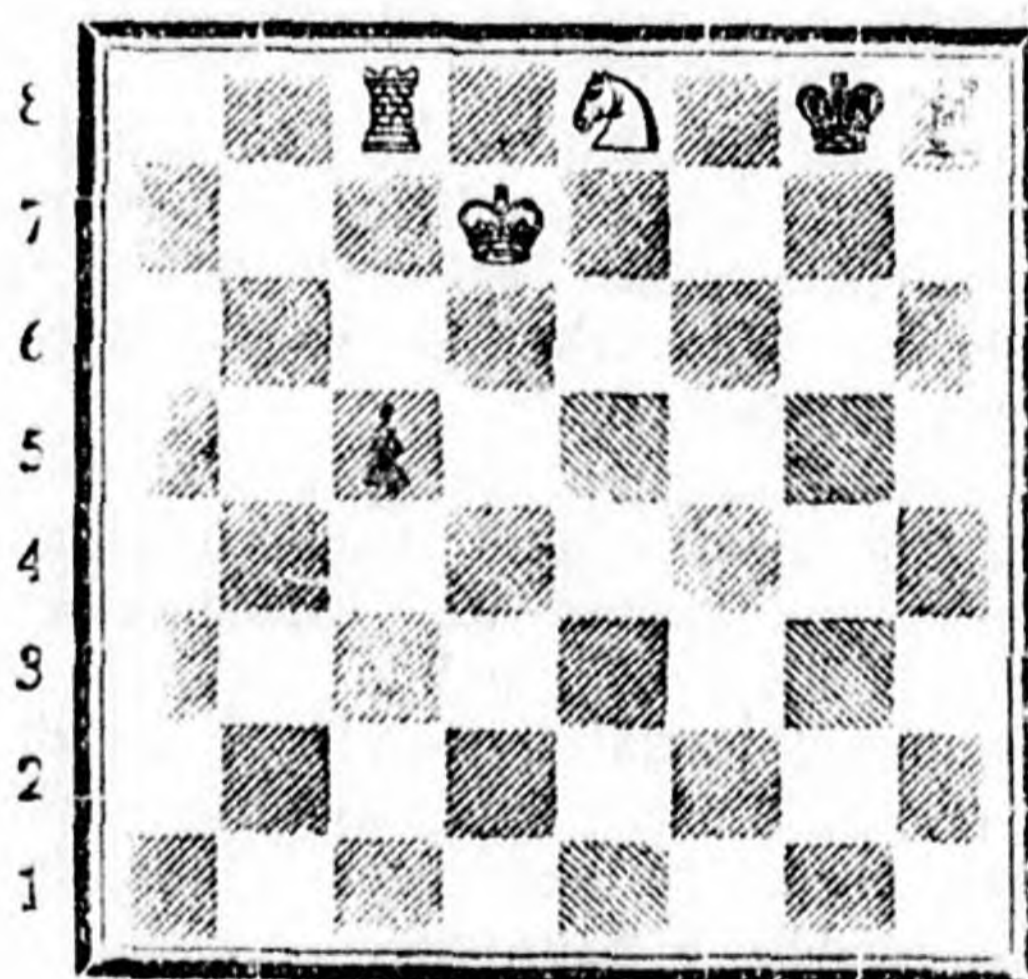
Az állás világos 34-ik lépése után.

34. — — — — Vb6—c7?
Egy Capablancánál nagyon ritkán előforduló elnézés. Hogy szabaduljon a bástya után a fogságból? azonnali vesztes fenyeget f3 után.
35. Hd3—c5 — — — —
36. d4xc5 Fe7xc5
37. — — — — Vc7—e5
38. Fb1xe4 d5xe4
39. Kgl—f2 — — — —
39. — — — — Vg7—f6
40. g2—g3 — — — —
40. — — — — g6—g5
41. Bf1—c1 — — — —
Sötét feladta.
(Analizálta: Dr. List.)

14. sz. feladvány.

Dr. A. Mandler, Wien.

Világos: Kd7, Bc8, He8. (3 figura)
Sötét: Kg8, Bh8, gyc5 (3 figura)
Világos indul és nyer.
Megfejtési versenyünkön 5 pontot számít.) Ennek a feladványnak 2 főváltozata van. Mindkét változat analízise szükséges.

12. sz. feladványunk helyes megfejtése:

I. 1. Ba5+	Kb1 (Kb2 azonnal veszít)
2. Hf3	Hxf3+ (Kikényszerítve)
3. Kg3	f1v
4. Ba1+	Kxa1 patt.
II. 1. Ba5+	Kb1
2. Hf3	Hxf3+
3. Kg3	f1B
4. Bxf5	és remis.

Helyesen fejtették meg: Puhalák László, Schmidt János, Schlesinger Ervin, Bröder Imre Noviszad, Gaál Sándor Schreiber Imre Szubotica, Heklay J. V.-Becserek, Horvát Olivér Szombor, Sipa Dezső B.-Topola, Molnár Szilveszter, Herbatin Kálmán Mali-Idjos, Hecskó Mór Vel.-Kikinda, Gelmann A. Szentá, Vágó István, Schmidt Ferenc Sztari-Becsei, Ivkovics Kálmán Szombor, Petó Pál Szombor, Faragó György, Káldor

KINTORNA

Fiatal pár a nászuton. A férj így szól:
— Ez az alagut, amelyen most keresztelődtek tizenégy millióba került.
A fiatalasszony sóhajtva:
— Igazán megérte!...
*
egy millió dinár hozománya van
— De nem tud főzni!...
*
Brumzala meséli:
— Erre az orvos elrendelte, hogy sem a jobb oldalon, sem a baloldalon nem szabad feküdnöm...
— No és maga mit csinált?
— A szoba közepére húztam az ágyat.
*
Egy unalmas ember mondja:
— Egy barátomnak a multkor kiugrott az álkadcsa, akkorát ásított.
— Ugyan, mit mesélhetett el neki?
*
Két asszony beszélget:
— Ugy hallom, a mi kedves barátnőnk szeremi házasságot kötött.
— Ah, dehogya, csak a pénzéért ment ahhoz az öreg urhoz.
— Az igaz, de hiszen tudod, hogy mennyire szeret a pénzt.

Heti krònika

Jó parlamenti csemegére
Ezuttal hiába éhez a polgár,
Momentán be is szüntethetjük
Az izgulást az ország dolgán.

Felfogja mindenki teliesen
Ez eseménynek súlyos voltát:
A t. Házat az elmúlt héten
Se szó, se beszéd, elnapolták.

Napolni, — ez napokat jelent,
Am e vak reménykedés mi dóre.
Tán inkább hetelték, vagy hónapolták

A jelenlegi helyzetnél is
Bizonytalanabb időre.

Eseményt pedig nem tudok,
Se páratlant, se párost
A képviselők legnagyobb része
Elhagyta a fővárost.

Többen a pátriába utaztak
Beszámolózni. Kell az ott,
Egynéhány honatya viszont
Mint rendesen — egymásra utazott.

A héten így a szélesend általános
Nincs is tán kérdés, mi keltne zavart,
Némi kis hullámot egyedül
A repülőgép-vita kavart.

Nyilatkozott a hadügyminiszter,
Beszéde kedves volt a fülnek
Kíváncsiak csak arra vagyunk most:
A fenti ügyből kifolyólag
Kik és mikor — repülnek?

A pesti nagy pörökről szóljon
Kissé most méla dalom
Az Erdélyi és Nagy ügyet kérem
Bevallom, én is bőszen falom.

Hogyne, hisz egyik se mindennapi,
Már azért se nevezhetők annak.
Mert az izgalmas tárgyalások is
Mint tudjuk — másodnaponként vannak.

S hogy minden árva tudósítás
Mindkét ügyről kezembem forgott.
Meg kell végül is állapítanom
E nagyon csodálatos dolgot:

Eltékintve, hogy mindkét pöröcske
Előreláthatólag folyni fog még.
Jövöre is, ha kibujik a riigy
Furesa, de azt hiszem voltaképp
Mégis Erdélyi — a Nagy ügy.

A Röser ügy se rossz, csupán
Az szeg sokat az ember kedvin.
Hogy máris ezer Röser viccnek
Céltáblája a szegény Edwin.

A rossz adomák tömegéhez
Adok én is egy régít:
A legtöbb Röser vicc is úgy van,
Hogy nem tett — érettségít.

(—czeni)

A BÜVÖS TALLÉR

▲ „BÁCSMEGYEI NAPLÓ“ EREDETI REGÉNYE
Irtá: Somlay Károly

A három férfiből megint kitért a nevé-
tés. Csak akkor csendesedtek meg, mikor
egy kékbabos kartonruhába öltözött leány
lépett Móri hajduval a terembe. A leány
karján kis kézikosár volt. Szép vonalú, ro-
konszenves arcáról a fájdalom sirt.

Az árva Lidi volt...
Kosarából egy kulcsot vett elő, ezt Ist-
ván mesternek nyújtotta.

— Ugy hallom, hogy boldogult szüleim
után maradt kis hajlékot kelmed vette meg.
Itt a kulcs, fogja májszter ur. Ami csekély
butor van ott, rakassa kelmed az udvarra.
Talán valamikor majd elvitetem onnét. Egy-
előre nem tudok elvinni egyebet, csak a ke-
serfűségeket. Istennek ajánlom valamennyi-
ket, — mondta és zokogással, lassan lépke-
dett az ajtó felé.

A kovács megdöbbsent, Móri talán nem
informálta a leányt a megbeszélte tervről, a
köztük létrejött megállapodásról.

Lidi elé lépett, megfogta a karját.
— Megállj Lidike, még nem végeztünk.
Igaz, hogy megvettem azt a kis házat; de
nem magamnak, hanem néked vettem. Majd
kérlek fogom a bíróságnál, hogy a tu-
lajdonjog irassék a nevedre, — mondta ér-
zelmesen.

— E' már aztán beszéd, — állapította
meg bőséges melegséggel Kökönye gazda.

Most már az öreg Móri is elérkezett-
nek vélte a pillanatot, hogy megszólaljon.

— Tudtam én ezt lányom már délelőtt
is. De azért nem szóltam néked, hogy Ist-
ván öcsém szájáról tudjad meg a dolgot...
Hanem most rajtad a sor, hogy illő formában
köszönetet mondjál jótevődnek. — mondta
a leánynak.

Lidi arcán az első pillanatban kipiro-

sodtak ugyan a szívében fogamzott öröm
rózsái; de aztán hirtelen elifehéredett. Az
egyik szék támlájába kellett fogóznia, ne-
hogy eiszédüljön.

— Mit akar ez a kovács? Miért ajándé-
kozza nékem ezt a kidült-bedült kis vityill-
lót? Hát ha valami becsstelen szándék lap-
pang a nagylelkűség mögött, — töprengett
a leány.

A gyanu, a félelem talán alapos is volt.
Nem lehet tudni, hogy valakinek az agyá-
ban és szívében milyen gondolati és érzelmi
folyamatok játszódnak le.

— Mivel szolgáltam reá erre a jószágra?
Hogyan hálálhatom ezt meg kelmednek? —
fordult a tépelődő, magát e pillanatban hatá-
rozott cselekedetre elszánni nem tudó
leány a kovácshoz.

— Keveset, vagy talán sokat, nagyon
sokat kérek tőled hála fejében, Lidi, — fe-
lelt nyílt homlokkal István mester.

— Ha módomban lesz — — —
— A szivedet, a kezedet kérem. Ha még
szabadok, ajándékozzál meg velük: legyél
a feleségem.

Most döbbsent csak meg igazán a leány.
Hát ha csak tréfál ez az ember?

— Maga, a gazdag kovács, az egész-
telkes, a hatókrös Cser István egy ninste-
len gányóleányt, egy földönfutó zsöllérleányt
akar feleségül? Ha bolondot akar belőlem
üzni, engedjen az utamra, — pattogott mér-
sékletéből kivetkőzve.

— Én nem tréfálok, Lidi. Én elfelejtet-
tem már a haszontalan fecsegéseket, a rö-
högéseket. — felelte halkan a kovács.

— Még akkor se ajánlom, hogy fiatal-
ságot az én szomorú lelkemhez kösse. Szü-
leim betegsége, halála, a sok szenvedés és
nélkülözés úgy elfásították a lelkemet, hogy
ha akarnék is, nem tudnék soha többé vi-
dám lenni.

— Lári-fári beszéd ez lányom, — avat-
kozott a nehéz szóváltásba Móri hajdu. —
Nem vagy te annyiszent és nem is minden
bókorban teremt ilyen melegsívű, becsül-
tes legény... Aztán az ebadta, talán nem ki-

vánsz leányfejjel megvénülni... A vénlá-
nyok haláluk után törekszálmát hordanak
Belzebonynak a pokolban.

A leány ingadozott. Egy láthatatlan va-
laki, vagy valami mintha lefogta volna a lá-
bait, hogy ne léphessen a titokzatosan új
utra. Talán a vadászlegény... Eh, össze kell
törni a bálványképet és kivetni az orkánok
szárnyaira... Három év alatt hirt sem adott
magáról.

Sokáig bizonytalankodott, hogy mit csinál-
jon. De mégis eljutott az életlendítő pil-
lanathoz.

Istvánhoz lépett és kezét nyújtotta néki.

— Isten engem egy segéljen, hűséges
felesége, engedelmes élettársa leszek utolsó
percemig... Kelmedre bízom az életem sor-
sát, — gügyögte könnyekre fakadva.

— Boldoggá tétél virágom... Most
van életemnek első bimbófakadása, — fe-
lelte István és Lidit keblére ölelve, az első
csókkal jegyesévé avatta.

Erzsa asszony, aki eddig néma szemlé-
lője volt az eseményeknek, nem tudta meg-
állni, hogy egy epés közbeszólással meg ne
zavarja az ünnepélyes, emelkedett hangula-
tot.

Lidihez billegett.

— No, gányókisasszony, majd elválík,
hogyan lesz a poszsgombából kököresin, —
hörgött töpörödött, színtelen ajkairól a düh-
hel párosult irigység.

Kökönyében erre úgy felbugyburékkolt a
felháborodás, hogy szükségét érezte Lidit
magas pártfogásába venni. A formákban nem
igen volt válogatós a gazd' uram. Megragad-
ta Erzsa karját és úgy félrelódította, hogy
majdnem eldőlt.

— Félre bógáncs! — mordult reája. —
Te még a perdikáló pap szavába is belebe-
szélsz.

Erzsa asszony tehetetlensége tudatában,
— mivel Kökönyén nem vehetett magának
elégítelt — megint Lidire támadt.

(Folyt. köv.)

“Dama” Divatszalon Subotica

TOLSTOJEVA ULICA 21. SZ.

NE**kérjen**a kereskedésben "cipőkrémet" csakis kimondottan**PYRAMOT. Pyram növényi paszta****NYILT-TÉR**

Debeljačka Jevrejska Crkvena Opština.

Broj 65/1928.

Pályázat

A debeljacsai izr. hitközség egy előmádkozómetszői állásra pályázatot hirdet. Pályázótól megkívántatik, hogy orth. rabbitól kabolosza és az elemi iskolás gyermekek a hittantánítására képesítése legyen. Moel előnyben részesül.

Javadalmazás megegyezés szerint.

Pályázónak SHS állampolgárnak kell lennie. Utiköltség csak a meghívottnak térítettik meg.

Kérvények bizonyítvány másolatokkal f. évi december 20-ig alolirott elnökhöz küldendők be.

Az állás 1929 február 1-én foglalandó el.

Debeljácsa, 1928 november 27-én.

Sachs Mór
hitk. jegyző.

12638

Krausz Árpád
elnök.**Árverési hirdetmény**

Vb. M. Mojić és társai alulirott csődtömeggondnoka közhírré teszem, hogy a közdásoknak a csődletár I. 1-4., II. 1-9., III. 1-2., sorszámai alatt felvett házibutorok, melynek becsértéke 5.790 dinár, továbbá a csődletár 1-261. tételszámai alatt felvett rövidáru és divatáru 88.824.80 dinár becsértékben zárt ajánlatu árverésen 1928. évi december hó 8-án d. e. 11 órakor Sztári Becsejen irodámban a csődválasztmány által készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek el fognak adni.

Az ajánlattevők az I. 1-4., II. 1-9. és a III. 1-2. sorszám alatt foglalt ingóságokra külön tartoznak ajánlataikat zárt levélben legkésőbb árverés megkezdéséig alulirott tömeggondnok kezéhez beadni, és ajánlataikhoz a becsérték 10%-át bántatpénzül mellékelni.

A csődválasztmány fenntartja magának a jogot, meg nem felelő ajánlatok esetén azonnal szóbeli árverést tartani az eladás alá kerülő ingóságokra.

A csődválasztmány és tömeggondnok sem az árak mennyiségéért sem azok minőségéért felelősséget nem vállal.

Az áruraktár és butorok megtekintése végett az érdeklődők alulirott tömeggondnokhoz fordulhatnak.

Az ajánlattevők tartoznak a vételáron felül az árverési illetéket fizetni s az ingóságokat azonnal elszállítani.

Sztári Becsej, 1928 november 28-án.

Dr. Balassa Pál
ügyvéd, tömeggondnok.

12580

Narancs Citrom Füge**Jánoskenyér**

mindenféle

DÉLIGYÜMÖLCS

viszont ladóknak

„FORTUNA“, Cara Lazara ul. 4

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 órára, vasárnapon és ünnepnapon különösen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbontott levélben kell beküldeni. Kérdésekkel fordulhatunk a kiadóhoz.

FOGLALKOZÁS

Joghallgató, szerb, német, magyar nyelv perfekt tudásával keres Szubotician irodai alkalmazást. Cim a kiadóban. 12666

Magisterek, assistensek és praktkánsok, kik elhelyezést óhajtanak, irjanak Kemikalija, Novisad, cimre. 12346

Videki hölgyek és urak ékszerjavítást és drágakövegyártást megvárhatják Blahánál, Subotica Edénypiac. 12560

VÉTEL-ELADÁS

Cimbalom, elsőrangú gyártmány, dupla zongorahúzással, kitűnő hanggal, majdnem új, teljes felszereléssel olesón eladó. M. Herz, Banatski Karlovac. 12549

Irógép, latin és ciril klaviraturával háromezer dinárért eladó, ugyanott használt írógépeket keresnek megvételre. Cim Rádió Reklám Jugoszlávia, Pašičeva ulica 7. 12664

Modern gyönyörű hálószoba, előszoba, konyha és többféle más butorok azonnal sürgősen eladók, esetleg beltéren lévő kétszobás lakással együtt azonnal átvehető. Cim a kiadóban.

Láncórhinta két orgonával minden elfogadható áron eladó. Cim a noviszádi kiadóban. 12627

Keresek 100-150 HP szivógáz- vagy nyersolajmotort és egy 50-70 HP-ig félstabil gőzgépet. Használt, de jókarban levőt. Cim Radio Reklám Jugoszlávia Subotica, postafiók 48. 917. szám. 12646

Patkanin patkányirtószer doboza 15 dinár. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában, továbbá a Torontáli Agrárbanknál, Veliki Bečkerekén. 9678

Péküzlet, 36 év óta fennáll, eladó. Mali Idjós, Kátaiház. 12667

Malmunk felépítéséhez vennék jókarban levő teljes malomberendezést, esetleg egyes darabokat is. Levélbeli ajánlatokat ár megjelöléssel Karlovai Gözmalom R. T. Dragutinovo címre kérünk. 12472

Birtokoladás. 50 hold prima szántóföld, kukorica-szárral és szármával, továbbá 800 m² szőlő gyümölcsfákkal, Sombor közelében, Bukovácki állomás mellett eladó. Bajer József Apatin 1439. szám. 12583

Nemes gyümölcsfák, négyévesek Magyarországból importáltak, fajtisza fa-jokban kaphatók Ruttkav László telepén. Lelencz megott. 12433

KÖLÖNFÉLE

Közvetítjük a legrövidebb idő alatt az engedélyek minden fajtáját, állampolgársági, itt-tartózkodási engedélyt, (trafik, kávékimérés, lično i mesno pravo stb.) Nemzetközi Irada, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 11159

Butorozott szoba magános nőnek kiadó. Cim a kiadóban. 12653

Juniper zöld sóborszesz boroka kivonattal hatásos nézve felér bármely más sóborszesz három üvegének hatásával. Kapható gyógyszerárban, fűszerüzletekben. Postai szétküldés Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. 11357

Apróhirdetések Szubotician az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Manojlovićeva ulicán a Rádió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica Földes Samu ruhaüzletben, Gyümölcs piac, Noviszadon, Szomborban, Szentán, Veliki Bečkerekén ottani fiókkidóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók.

Szoba, mellékhelyiségekkel, azonnala kiadó. Banatska ulica 10. 12677

Savet grada Sente

Broj 14519
adm. 1928**Oglas**

Senat gr. Sente, stavlja ovim gradjanstvu do znanja, da će se 7 kom. škariiranih bikova ponovo prodati dana 7. decembra 1928 god. pre podne u 10 sati, na gr. bikari, na javnoj dražbi.

Senta, 24. novembra 1928 god.

Hirdetmény

Senta város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező 7 drb. kiselejtezett tenyészbika f. évi december hó 7-én délelőtt 10 órakor a bika istálónál nyilvános árverés útján újból el fog adni.

Senta, 24. november 24.

Vidio:

Gyorgyevics
gradonačelnik

12682

Branovacski
Ekon. Savetnik

Árverésen vett

férfi télikabátok

garantált teljesen újak, tiszta gyanju, eladók 300 dinárért darabonként

A pénz előzetes beküldésekor szállítási díjat nem számítunk. Szállítjuk utánvétellel a postaköltség felszámításával „KÖLÖNFÉLE“ M. D. BEGRAD, Knez Mihajlova ulica 9. (Grand Passage)

Kérjen mindegyik »TRETORN« sár- és hócipőt. A

TRETORN

cipőknek nincs versenytársa!

Új üzlet!

Olcsó árak!

ERNYŐK a legmodernebb kivitelben, javítások és át lakítások a legolcsóbban
HERNFELD speciális ernyőüzletben, Subotica, Radiceva ulica (Földes ruhaüzlete mellett) 11030

Oszi és téli divatöltönyök télikabátok a legszebb kivitelben.

Nagy raktár valódi angol szövetekben.

Vojislav Vasiljević Subotica, Manojlovićeva ul. 7.

Ha KÖNYVSZAKÉRTŐRE lesz szüksége írjon Barbély L. Novisad, postafiók 75 címre

Csak 21 nyer!**A nagy karácsonyi vásár****Csak 21 napig tart!****Stipan Kulundžić cégnél Somborski put 56**

ahol a legjobb minőségű zefir, vászon, kanavász, karton, barhet valamint szövetáru mélyen leszállított árban kapható.

TEKINTSE MEG RAKTARAMAT VETELKÖTELEZETTSEG NELKÜL